

Flerårsplan 2025-2027

Upplands Väsby kommun

Innehållsförteckning

1 Kommunalråden har ordet	4
2 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	5
3 Långsiktig vision, strategier och planer för Upplands Väsby kommun	9
4 Kommunfullmäktiges mål 2025–2027	13
5 Förutsättningar inför 2025–2027.....	23
6 Koncernens uppdrag och budget.....	31
7 Investeringar för tillväxt och kvalitet	60
8 Balansbudget	65
9 Kommunfullmäktiges beslut	67

1 Kommunalråden har ordet

Mittenstyret i Upplands Väsby där Socialdemokraterna, Väsby's Bästa och Liberalerna ingår, vill med denna budget ytterligare stärka och utöka det förebyggande arbetet för ett ännu bättre Upplands Väsby.

Vi fortsätter arbetet för ett mer socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle. Vi säkrar en god kommunal service för ökad kvalitet inklusive nya reformer för flera av kommunens välfärdsverksamheter. Prioriterade satsningar i denna Flerårsplan med budget för 2025-2027 är:

- En trygg uppväxt i Väsby
- Rent, snyggt och tryggt
- Delaktighet i samhället

Skolan, omsorgen och det förebyggande arbetet med barn och unga är viktigt för oss. Fler ska lyckas i skolan. Vi förstärker elevhälsan med fler speciallärare för särskilt stöd i klassrummet och till undervisningen i mindre grupper. Vi lägger en stor del av budgetutrymmet för att ytterligare stärka och utöka det viktiga förebyggande arbetet. Andra förebyggande åtgärder är att skapa lösningar för att möjliggöra att fler barn och unga får tillgång till en meningsfull fritid.

Vi fortsätter även att, på olika sätt, investera i ökad trygghet och säkerhet i kommunen. Ett rikt friluftsliv, ett brett kulturutbud och idrottssatsningar bidrar till en aktiv livsstil för alla generationer i alla delar av kommunen för en förbättrad folkhälsa.

Det viktiga klimat- och miljöarbetet stärks, dels genom den redan påbörjade samverkan med näringsliv -och intresseorganisationer, dels genom investeringsmedel för fortsatta klimatåtgärder.

I Upplands Väsby värderar vi respektfull samhällsplanering och ett bostadsbyggande som tar stor hänsyn till ett levande naturliv som en del av den moderna småstaden Upplands Väsby.

Mathias Bohman, kommunstyrelsens ordförande (S)

Margareta Hamark, kommunalråd (L)

Roland Storm, kommunalråd (VB)

2 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

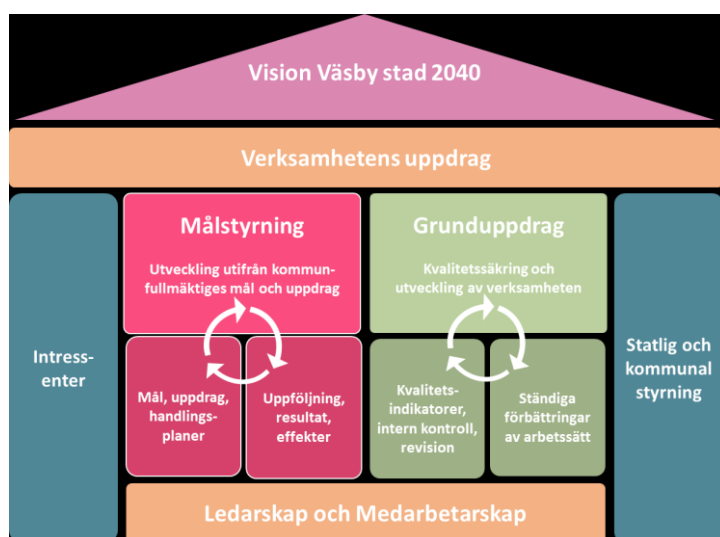
I flerårsplan med budget beslutar kommunfullmäktige om övergripande mål samt uppdrag till kommunens nämnder. Flerårsplanen sätter även de ekonomiska ramarna för kommunorganisationen samt de samarbetspartners som är kommunalt finansierade. De ekonomiska förutsättningarna bygger på skatte- och befolkningsprognoser, som i sin tur ger underlag för beräkning av volymer och ersättningar till de kommunalt finansierade verksamheterna.

2.1 Kommunens ledningssystem

Upplands Väsby kommuns ledningssystem är det gemensamma verktyget för att styra, leda och stödja kommunorganisationens arbete. Det säkerställer en demokratisk process där vision och politiska mål får genomslag. Ledningssystemet stödjer dessutom kontinuerligt förbättringsarbete, att kommunens resurser används effektivt samt säkerställer att krav på kommunens verksamheter följs. Ledningssystemet ska förbättra förmågan att skapa värde för medborgarna och bidrar till en hållbar utveckling.

Upplands Väsby kommun är certifierad enligt ISO-standard 14001, med övergripande mål om att utveckla verksamheten på ett miljömässigt hållbart sätt. Standarden bidrar till att hela kommunorganisationen arbetar systematiskt och med ständiga förbättringar. Kontinuerlig verksamhetsutveckling har en avgörande betydelse för förmågan att anpassa sig efter omvärldens förändrade krav samt att löpande effektivisera kommunorganisationens processer.

2.1.1 Ledningssystemets uppbyggnad

Figur 1. Kommunens ledningssystem visualiserat i form av ett hus.

Vision Väsby stad 2040 är kommunens övergripande vision och ledstjärna för arbetet i organisationen. Syftet med visionen är att samla gemensam kraft för att göra Väsby till en bättre plats att leva och bo på. Visionen beskrivs utförligare i kapitel 3.

Grunden i ledningssystemet utgörs av ledarskap och medarbetarskap, det vill säga samtliga medarbetare i kommunen som tillsammans genomför verksamhetens uppdrag i enlighet med uppsatta mål.

Verksamhetens uppdrag är det arbete som genomförs i kommunens verksamheter. I ledningssystemet delas verksamhetens uppdrag in i två delar – målstyrning och grunduppdrag. Målstyrningen utgår från fullmäktiges mål och uppdrag till nämnderna, och styrning av grunduppdraget utgår från respektive nämnds reglemente. Båda delarna syftar till att uppfylla kommunens åtagande gentemot medborgarna och ytterst den politiska viljan, att följa lagar och regler samt att arbeta i visionens riktning.

Ledningssystemets väggar sätter ramarna för uppdragets genomförande. Arbetet styrs dels av intressenters behov och förväntningar på den service som kommunen förväntas leverera, dels genom lagar och andra författningar samt kommunens egna styrdokument. Exempel på lagar som kommunens verksamhet ska följa är kommunallagen, skollagen, socialtjänstlagen och plan- och bygglagen.

2.1.2 Process för planering och uppföljning

Kommunens process för planering och uppföljning kan delas in i följande steg:

- Inriktning - vägen till beslut om flerårsplan med budget
- Verksamhetsplanering
- Genomförande och löpande uppföljning
- Årlig uppföljning

Inriktningsarbetet sker primärt under våren och verksamhetsplaneringen under hösten. Genomförande och uppföljning av innevarande års verksamhet sker parallellt med inriktning och planering av nästkommande års verksamhet. Årlig uppföljning och analys utgör viktiga ingångsvärden för inriktningsarbetet.

Planer och uppföljningsrapporter upprättas på olika beslutsnivåer i kommunen.

Beslutsnivå	Rapport	Innehåll	Uppföljning
Fullmäktige	Flerårsplan med budget	Fullmäktigemål, uppdrag, nyckeltal	Delårsrapport 1 och 2 samt årsredovisning
Nämnd	Verksamhetsplan med budget	Nämndmål, uppdrag, handlingsplaner, nyckeltal, internkontrollplan	T1- och T2-rapport samt verksamhetsberättelse
Verksamhet	Verksamhetsplan med budget	Verksamhetsmål, uppdrag, handlingsplaner, aktiviteter, internkontrollplan	T1- och T2-rapport samt verksamhetsberättelse

Tabell 1 Beslutsnivå, rapporter och uppföljning på olika nivåer inom kommunen.

2.1.3 Kommunens styrdokument

Kommunens styrdokument kompletterar lagar och andra författningar som styr den kommunala verksamheten. De är ett stöd för att se till att den politiska styrningen får genomslag och att verksamheterna når uppsatta mål.

Upplands Väsby kommuns riktlinjer för styrdokument anger vilka typer av styrdokument som ska finnas i kommunen. Riktlinjerna ska också säkerställa att styrdokument har tydliga syften, enhetlig utformning och struktur.

Kommunens styrdokument är indelade i fyra kategorier och inom respektive kategori finns olika styrdokumentstyper. Uppdelningen syftar till att ange vilken sorts styrning och målgrupp som avses.

Organiserande

Visar roll- och ansvarsfördelningen inom kommunen.

- Reglemente/bestämmelser
- Arbetsordning/bolagsordning
- Ägardirektiv
- Delegationsförteckning

Reglerande

Anger villkoren för kommunal service.

- Lokala föreskrifter
- Regler
- Taxor och avgifter

Normerande

Tydliggör principiella förhållningssätt och arbetssätt, och har fokus på hur verksamheten ska agera.

- Policy
- Riktlinje

Aktiverande

Tydliggör långsiktiga målsättningar.

- Vision
- Översiktsplan
- Flerårsplan med budget
- Verksamhetsplan/affärsplan
- Strategi
- Övriga planer

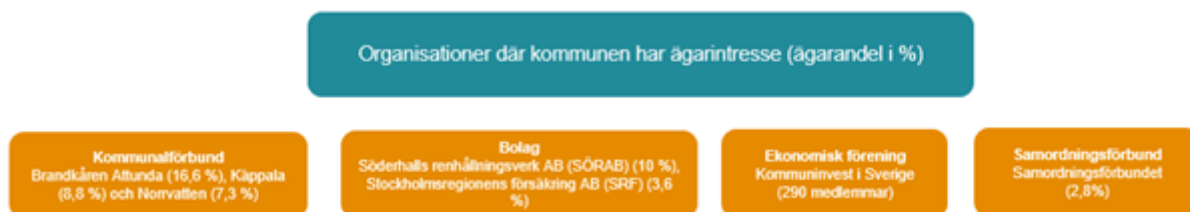
2.2 Den kommunala koncernen

I nedanstående bilder, figur 2 och 3, presenteras kommunens och koncernens organisation.

* Upplands Väsby, Sollentuna och Vallentuna har ingått avtalssamverkan kring familjerätten som från 2024 ingår i socialnämnden. Samma kommuner samt Vallentuna delar gemensam överförmyndarnämnd

Figur 2. Koncernorganisation för Upplands Väsby kommun.

Figur 3. Övriga organisationer med ägarintresse från Upplands Väsby kommun

Kommunen äger även Tmns Fastighet AB och Batteriet Fastighet AB till 100 procent. Båda dessa företag utgör ägarformerna för två fastigheter inom exploateringsområdet Väsby Entré och bedriver ingen egentlig verksamhet.

2.2.1 Styrning av bolag och övriga organisationer

Kommunens bostadsbolag, AB Väsbyhem, styrs via ägardirektiv som säger att de ska främja kommunens försörjning av bostäder och sådana lokaler som ger mervärde för de boende och för samhället. I denna roll ska bolaget medverka och vara en aktiv part i samhällsutvecklingen och utvecklingen av trygghetsskapande verksamheter. Väsbyhems styrelse utses av kommunfullmäktige. Samtliga aktier ägs av Upplands Väsby kommun, och Väsbyhem ingår i kommunkoncernen.

Kommunen har även ägarintressen i andra organisationer som delägda bolag, en ekonomisk förening, samordningsförbund och kommunalförbund. Kommunens inflytande och styrning säkerställs och bevakas genom ledamöter och ombud i styrelser och fullmäktige i respektive organ. Upplands Väsby kommuns representation utses av kommunfullmäktige.

2.2.2 Privata utförare

Kommunens verksamhet bedrivs i samverkan med och av privata utförare inom flera väsentliga områden. Privata utförare representeras inom alla välfärdens kärnområden. Fördelning av ersättningen för utförare i privat regi i förhållande till den totala ersättningen inom barn- och äldreomsorg uttryckt i procent ger grundskola, förskola och fritidshem cirka 59 procent, gymnasium 75 procent och äldreomsorgen inklusive LSS 63 procent.

3 Långsiktig vision, strategier och planer för Upplands Väsby kommun

Flerårsplan med budget är ett styrdokument där övergripande mål, uppdrag och ekonomiska ramar för kommunen som helhet fastställs för den kommande treårsperioden.

De övergripande målen har i sin tur en koppling till andra övergripande långsiktiga styrdokument och inriktningar, däribland Vision Väsby stad 2040, Översiktsplanen och arbetet med de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Dessa långsiktiga mål och inriktningar har delvis olika syften, omfattning och tidshorisont men i en fungerande planeringsprocess säkerställs kommunens strävan mot gemensamma ambitioner.

3.1 Vision Väsby stad 2040

Upplands Väsby kommun har en långsiktig målbild i ”Vision Väsby stad 2040”. Visionen antogs av kommunfullmäktige våren 2013 efter ett gediget arbete med att samla idéer, ambitioner och drömmar om hur framtidens Väsby ska vara, kännas och fungera. Över 8 000 Väsbybor var delaktiga i arbetet och visionen fastställdes av en helt enig grupp politiker från alla partier vilket garanterar att den också håller över tid och är aktuell över flera mandatperioder.

63 000 Väsbybor har rätt

- Väsby stad är en plats för folkliv med en mångfald av såväl företag, välfärds- och kommersiell service, kunskap, kultur och fritid.
- I Väsby bryts normer för att skapa nytt boende. Här har tekniken övervunnit bullret. Väsby har ett varierat, utmanande och hållbart boende med livskvalitet.
- I Väsby stad prioriterar vi gröna områden, bänkar, fontäner, ljud, dofter, blommor och belysning som inspirerar oss att mötas, umgås och utvecklas tillsammans.
- Väsby växer med ständigt nya människor som vill bli Väsbybor.

Ett lärande Väsby

- Alla elever når sin fulla potential. I Väsby får man vara bäst. Väsby skolor har en hög lägsta nivå. På Väsby skolor råder en kultur som ger eleven kunskaper, självförtroende och livsglädje.
- Väsby stad är en studentstad. En Väsbystudent kan tack vare goda kommunikationer enkelt plugga på KTH, KI, Stockholms eller Uppsala universitet eller var helst som helst i världen – varför inte Harvard och Väsby.

Väsby ligger rätt

- Från Väsby har vi nära till världen.
- Tre Väsby är ett. Attityder och tekniska lösningar har överbryggat både motorväg och järnväg och knutit samman staden.
- Väsby stad är lätt att nå, kul att vistas i och en plats du gärna återvänder till.

Väsby vågar och gör

- I Väsby stad finns en stark tradition av att göra det otraditionella. Vi tar till oss nya idéer och provar nytt.
- I Väsby finns modet att ta delaktighet och medskapande på allvar.
- Väsby stad är ingen isolerad ö. Vi samarbetar med andra som också vill utvecklas.
- Väsby är en utmärkt idrottskommun. Framgångsrika klubbar kombinerar bredd och elit-satsningar med stora framgångar.

Väsby tänker längre

- I Väsby frodas både stora och små, lokala och globala företag.
- Väsby är ett föredöme i arbetet med miljö och klimatåtgärder. Vi värnar viktiga natur-områden. Världen vänder sina ögon hit för att hitta nya lösningar.
- Väsby är en stad med hjärta, en trygg, vänlig och öppen plats att bo, leva och verka i. Här är det enkelt för alla att aktivt delta i samhället oavsett vem du är eller var du befinner dig i livet

3.2 De globala målen och Agenda 2030

Agendan 2030 är resultatet av internationella överläggningar och FN:s gemensamma plan för hållbar utveckling. Den övergripande visionen är:

- Att avskaffa extrem fattigdom.
- Att minska ojämlikheter och orättvisor.
- Att främja fred och rättvisa.
- Att lösa klimatkrisen.

Visionen ska förverkligas genom en balans mellan samtliga hållbarhetsdimensioner; den sociala, ekologiska och ekonomiska. Dessa är grunden för en hållbar utveckling och visar sig i agendan genom 17 globala mål.

Figur 4. FN:s 17 globala mål i Agenda 2030.

Agenda 2030 relaterar väl till kommunal verksamhet och kommunala uppdrag då den handlar om en hållbar samhällsutveckling. Upplands Väsby kommun har under 2023 genomfört en kartläggning av arbete som kopplar till de globala målen. Kartläggningen identifierade inom vilka målområden kommunen i nuläget har mest verksamhet. Denna kännedom underlättar vid fördelningen av resurser på ett effektivt sätt samtidigt som de ska leda till en hållbar utveckling. Längst har kommunen kommit inom det ekonomiska perspektivet genom att ha en välskött ekonomi med goda resultat under ett antal år, en god soliditet och en relativt låg låneskuld. Dessutom har kommunen under lång tid genomfört riktade arbetsmarknadsinsatser med syfte på kommuninvånarens sysselsättning och egenförsörjning. Inom det ekologiska perspektivet upprätthåller kommunen sedan länge en ISO 14001-certifiering, vilket har skapat ett strukturerat arbete med kontinuerlig uppföljning. Detta är i sin tur en förutsättning för ett långsiktigt miljöarbete för att bland annat kunna möta utmaningar som de pågående klimatförändringarna ger. En pågående satsning inom det sociala perspektivet kommer att medföra ett kompletterande tillskott för kommunens hållbarhetsarbete. Genom att definiera social hållbarhet inom ett antal målområden som ligger nära det kommunala uppdraget, synliggörs ytterligare behov och insatser som behöver genomföras för kommunens medborgare.

Figur 5. Målområden för social hållbarhet inom Upplands Väsby kommun.

Under 2023 genomfördes en nuläges- och behovsanalys över pågående och planerade insatser inom respektive målområde. Behovsanalysen visade på behov av långsiktiga insatser inom samtliga fyra områden för de kommande åren. Några exempel är satsningen på barn och ungas fritid och ett annat är projektet Etableringslyftet som avslutas under 2025.

Den kommande flerårsperioden kommer att innebära förändringar genom bland annat ny lagstiftning. Under 2025 väntas en ny socialtjänstlag träda ikraft, krav kommer att ställas på textilavfallshantering och från 2026 ska kommunerna samla in och sortera förpackningar från torg och parker. Upplands Väsby kommun avser att ytterligare stärka arbetet inom samtliga hållbarhetsperspektiv och att ta vara på potentiella synergieffekter.

3.3 Kommunövergripande strategier och planer

Kommunövergripande strategier och planer är aktiverande styrdokument som tydliggör vad kommunen vill förändra och uppnå. Strategier och planer ska beaktas i berörda nämnders verksamhetsplaner och följas upp inom ordinarie planerings- och uppföljningsprocess.

Följande kommunövergripande strategier och planer är beslutade av kommunfullmäktige:

- Avfallsplan 2021–2032
- Belysningsstrategi
- Digitaliseringsstrategi 2024–2030
- Klimat- och energistrategi
- Kommunövergripande strategi för ANDTS (alkohol, narkotika, doping, tobak, spel om pengar)
- Näringslivsstrategi 2021–2025
- Plan för kommunens arbete med krisberedskap och civilt försvar 2024–2027
- Strategi för säkerhet och brottsförebyggande arbete
- Strategisk lokalförsörjningsplan 2023–2032 med utblick mot 2040
- Trafik- och mobilitetsstrategi
- Utvecklingsplan för ekosystemtjänster
- Översiktsplan Väsby Stad 2040

3.4 Kommunens översiktsplan

Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunens yta. Av planen ska grunddragen i användningen av mark- och vattenområden framgå, kommunens syn på hur den bebyggda miljön ska utvecklas och bevaras, och hur kommunen avser att tillgodose riksintressen. Den ska redovisa allmänna intressen samt miljö- och riskfaktorer som bör beaktas. Planen är inte bindande för myndigheter och enskilda, utan är vägledande vid detaljplanering och bygglovgivning.

Upplands Väsby's gällande översiktsplan Väsby stad 2040 antogs av kommunfullmäktige i juni 2018. Planen visar en modern grön småstad med ett rikt utbud av bostäder, verksamheter och mötesplatser som ska ge kommunen förutsättningar att genom en hållbar utveckling växa till 63 000 invånare år 2040. Detta innebär ett ökat bostadsbyggande samtidigt som närhet till grönområden ska kunna erbjudas.

Kommuninvånare, näringsliv och intresseorganisationer med flera behöver kunna lita på att översiktsplanen uttrycker den aktuella övergripande politiska inställningen till bebyggelseutvecklingen i olika delar av kommunen eller om översiktsplanens ställningstaganden kan komma att ändras. För att visa att översiktsplanen ger uttryck för de övergripande politiska målen ska kommunen enligt Plan- och bygglagen senast två år efter varje ordinarie val ta fram och anta en planeringsstrategi för att främja en kontinuerlig översiktsplanering. Upplands Väsby kommun antog våren 2024 en planeringsstrategi som innebär att några stora förändringar av översiktsplanen inte kan förväntas de närmaste åren.

3.5 Väsby Entré

I justeringen av flerårsplanen togs beslut av kommunfullmäktige den 13 november 2023¹ att projektet Väsby entré ska fortsätta enligt inriktningsbeslutet från 2021² med flera kompletterande uppdrag. Ett är att kostnaderna ska minska med 600 mkr jämfört med den kalkyl som presenterades för planutskottet i april 2023 och att kostnaderna för bussterminalen ska minska samtidigt som framtida resebehov tillgodoses. En effektiv och samordnad parkeringslösning ska åstadkommas och alternativa infartslösningar utredas. Det planerade områdets gestaltning ska bli mindre kostsam men av samma höga kvalitet som den tidigare Zaha Hadid-visionen. Inkomstkällor i form av exploateringsbidrag ska säkras och ytterligare intäktskällor sökas. Arbete med detaljplanen pågår och målet är att den ska antas utifrån de synpunkter som inkommit under granskningen.

I det fortsatta arbetet ska natur- och grönområden samt de värdefulla kulturmiljöerna och fornlämningarna i området beaktas.

4 Kommunfullmäktiges mål 2025–2027

I flerårsplanen beslutar kommunfullmäktige om övergripande mål samt uppdrag till kommunens nämnder. Till stöd för analys och måluppföljning finns nyckeltal kopplade till varje mål. Flertalet mål har även kopplingar till aktiverande styrdokument, strategier eller planer, som antagits av kommunfullmäktige. Dessa tydliggör vad kommunen vill förändra och uppnå, och fungerar som komplement till målen i flerårsplanen. Strategier och planer ska beaktas i berörda nämnders verksamhetsplaner och följas upp inom ordinarie planerings- och uppföljningsprocess.

Måluppfyllelsen av kommunfullmäktiges mål mäts genom en samlad bedömning av fullmäktigeuppdrag, nämndernas mål och handlingsplaner samt nyckeltal. Nyckeltalen mäter trender, resultat och önskade effekter eller tillstånd i samhället. De är centrala i styrning och uppföljning och ska som utgångspunkt kunna jämföras över tid med andra kommuner. De ger underlag för medvetna och underbyggda beslut, och erbjuder förutsättningar, stöd och incitament för utveckling. För varje nyckeltal redovisas, om tillgängligt, resultat för föregående år samt en ambitionsnivå. Inom parentes efter nyckeltalens värde redovisas om möjligt medelvärdet för kommuner i Stockholms län.

4.1 Kommunen har en stark och långsiktigt hållbar ekonomi

Långsiktig ekonomisk hållbarhet ska råda i hela kommunkoncernen och verksamheterna bedrivs både ändamålsenligt och kostnadseffektivt. Kommunallagen ställer krav på att kommuner ska ha god ekonomisk hushållning, vilket innebär att resultatet ska vara tillräckligt högt så att ekonomin stärks över en längre period.

¹ Justering av flerårsplan med budget 2024-2026 för Upplands Väsby kommun (KS/2023:4)

² Uppdatering av tidigare fattade beslut och nya kompletterande inriktningsbeslut avseende stadsbyggnads- och infrastrukturprojektet Väsby entré (KS/2021:134)

Upplands Väsby har en välskött ekonomi med goda resultat under ett antal år, en god soliditet och en relativt låg låneskuld. I ljuset av den starka finansiella ställningen kommer flerårsplanen 2025–2027 medföra en lägre resultatnivå i snitt och hamna på 1,2 procent. Även 2026 kommer kommunen inte upp till resultatmålet 2,5 procent, utan beräknas hamna på 1,8 procent. 2027 beräknas resultatmålet ligga i paritet med det uppsatt resultatmålet. Detta då det de senaste åren har varit hög inflation och ökade räntor vilket drivit upp verksamhetens kostnader.

Det är viktigt att kommunens resultatmål på 2,5 procent upprätthålls på sikt för att klara finansiering av ökade investeringar och driftkostnader kopplat till den planerade samhällsutvecklingen, utan att låneskulden ökar för mycket. I snabbt växande kommuner behöver resultatmålet sättas högre än i andra kommuner. Resultatmålet är även en förutsättning för att klara snabba förändringar i samhällsekonomin.

Flerårsplan 2025–2027 bygger på att fasen med skenande inflation har passerat vid ingången till 2024 och en mer stabil räntenivå har uppnåtts. Utmaningar finns dock och framöver kommer en ökad arbetslöshet och fortsatt höga prisnivåer att minska utrymmet mellan verksamhetskostnader och skatteintäkter. Det innebär krav på ökad verksamhetsutveckling för att uppnå målen för en god ekonomisk hushållning.

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Persontransporter (KS, UBN, ON) <i>Utred förutsättningar och ta fram en genomförandeplan för att etablera persontransporter i egen regi med tydliga krav på kvalitet och kostnadseffektivitet.</i>	2025-01-01	2025-12-31
Utreda ny upphandlingsform (KS, KSTFU) <i>Utred nya upphandlingsformer i syfte att skapa besparingar och kvalitet samt att undvika att projekt fördröjas.</i>	2025-01-01	2025-12-31

Nyckeltal	2021	2022	2023	Mål	Källa
Kommunens ekonomiska resultat, andel av skatteintäkter (%)	6,4	3,8	1,8	0,8	Egen uppföljning
Soliditeten, inklusive ansvarsförbindelsen, kommunen (%)	32	33	30	30	Egen uppföljning
Nettokostnadsavvikelse totalt, exkl. LSS (%)	-13,6	-13,3	13,3	-13	Kolada (N00097)

4.2 Utveckla kvaliteten på tjänster för medborgare i Upplands Väsby

Natur, kultur och konst har stor betydelse för en kommuns attraktionskraft och identitet, för människors hälsa och välbefinnande samt utgör grund för en socialt hållbar utveckling. Upplands Väsbyns invånare ska på ett lättillgängligt sätt erbjudas möjlighet till en aktiv fritid i natur. Grönområden ska bibehållas och utvecklas, och badplatser underhållas och utvecklas. Fler mötesplatser för kultur ska skapas för unga såväl som för äldre, och konst i offentliga utrymmen ska

lyftas fram. Kommunens inriktning är att höja kvaliteten på fler tjänster för att göra Upplands Väsby till en attraktiv kommun.

I en föränderlig omvärld med förändrade krav och förväntningar från Väsbyborna ska kommunen ha en god handlingsberedskap och omställningsförmåga. Kommunen ska bidra till att göra vardagen enkel för de som bor i, verkar i och besöker Upplands Väsby. Väsbybon ska uppleva att kontakten med kommunen och dess tjänster är tillgängliga och säkra. Utveckling av kommunens tjänster utgår från invånarens perspektiv och sker i dialog med medborgarna.

Det offentliga rummet påverkar invånarnas upplevelse av trivsel och trygghet. Upplands Väsby's offentliga rum ska vara rena, trygga och snygga. Detta som en del av kommunens fokus på ökad social hållbarhet.

Kommunens ska förnya satsningarna på städning, reparationer av sådant som är trasigt i den yttre miljön samt klottersanering i samverkan med andra fastighetsägare och aktörer.

Aktiverande styrdokument

- Belysningsstrategi
- Digitaliseringsstrategi 2024-2030
- Strategi för säkerhet och brottsförebyggande arbete
- Strategisk lokalförsörjningsplan 2023-2032 med utblick mot 2040
- Trafik- och mobilitetsstrategi
- Översiktsplan Väsby Stad 2040

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Samnyttjande av kommunens lokaler (KS, UBN, KFN) <i>Utred och genomför samnyttjande av lokaler för utbildning samt för kultur och fritid. Uppdraget inkluderar även översyn av lokalernas tillgänglighet för övrig verksamhet, allmänhet och föreningar.</i>	2024-01-01	2025-06-30
Ansvarsfull lösning för inomhusbad och simundervisning (KS, KSTFU, KFN) <i>Stora delar Vilundabadet har nått sin tekniska livslängd tidigare än förutsett och kan på sikt inte drivas vidare utan omfattande renovering. Utredningar under 2023 och 2024 visar på ett antal olika möjligheter att på kort och längre sikt säkerställa Väsbybornas tillgång till en anläggning för bad och simundervisning. Under 2024 ska beslut fatta om en ekonomiskt ansvarsfull inriktning för en lösning under planperioden 2025-2027.</i>	2024-01-01	2026-12-31
Iordningsställande av spontanidrottsytor (KFN, KSTFU) <i>Iordningsställande av vissa spontanidrottsytor, starta med Apoteksskogen, vid Holmvägen.</i>	2025-01-01	2025-12-31
Bibliotek på Centralvägen (KFN, KSTFU, VH) <i>Flytta nuvarande huvudbibliotek och inrätta detta på platsen där medborgarhuset tidigare stod. Väsbyhem och kommunen ska i samråd arbeta för att ny detaljplan för Nya Elis park antas, innehållande bostäder och verksamhetslokaler för bland annat ett bibliotek. Fram till att byggnationen startar ska platsen aktiveras och levandegöras med fokus på att skapa en trygg och trivsamt plats för Väsbyborna.</i>	2025-01-01	2028-12-31

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Fortsatt utveckling av stationsområdet (KS) <i>Efter att detaljplanen för Östra Runby med Väsby stationsområde antagits ska en genomförandeplan för det fortsatta arbetet antas.</i>	2025-01-01	2026-12-31

Nyckeltal	2021	2022	2023	Mål	Källa
Invånare totalt	47 820	49 262	50 110	Enligt prognos	Egen uppföljning
Färdigställda bostäder	390	417	215	400	Egen uppföljning
Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)	87,5 (92,1)	90,0 (94,0)	91,5 (91,5)	I nivå med länet	SCBs medborgarundersökning, Kolada (N00667)
Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel (%)	68,1 (66,4)	70,0 (66,8)	79,3 (66,9)	I nivå med länet	SCBs medborgarundersökning, Kolada (N00647)
Nöjdhet med skötseln av kommunens utomhusmiljöer, andel (%)	75,3 (73,9)	77,6 (76,0)	78,8 (73,1)	Översta 25% i riket	SCBs medborgarundersökning, Kolada (U07505), KKiK
Bra utbud av ställen (t.ex. träffpunkter) för äldre att träffas på i kommunen, andel (%)	46,3 (51,3)	61,8 (54,2)	68,8 (58,0)	Översta 25% i riket	SCBs medborgarundersökning, Kolada (N00592)
Bra utbud av ställen för unga att träffas på i kommunen, andel (%)	16,2 (30,3)	27,2 (32,3)	48,5 (35,0)	Översta 25% i riket	SCBs medborgarundersökning, Kolada (N00591)
Kommunens arbete för att främja det lokala kulturlivet är bra, andel (%)	36,8 (43,8)	49,5 (45,1)	61,7 (49,9)	Översta 25% i riket	SCBs medborgarundersökning, Kolada (N00594)

Kommentar: Inom parentes efter nyckeltalens värde redovisas om möjligt medelvärde för kommuner i Stockholms län.

4.3 Upplands Väsby barn får rätt stöd och elever når sin fulla potential med fullständiga betyg

Alla barn i Upplands Väsby kommun ska nå sin fulla potential med minst godkända betyg. Kommunen ska värna barns rätt till en god utbildning med tillgång till bra läromedel och ett gott stöd av engagerade pedagoger. Lärare och skolledare ska ha rätt förutsättningar att utföra sitt viktiga arbete och utvecklas i sina yrken. Upplands Väsby ska vara en attraktiv och hållbar skolkommun att arbeta i, och fortsätta utveckla det goda samarbetet mellan de olika huvudmännen.

Utifrån kommunens förutsättningar är det kompensatoriska uppdraget en av de viktigaste framgångsfaktorerna. För att ta nästa kliv vill vi fortsätta satsningar inom områden som elevhälsa, språkutveckling, kunskapsresultat, hållbarhet, trygghet och lokalplanering. Detta behöver ske utifrån de lokala förutsättningarna för att ge maximal effekt och arbetet ska ta avstamp nära våra barn och elever.

Skolorna i Upplands Väsby ska ha stort fokus på elevernas måluppfyllelse inklusive behörighet till gymnasiet. En viktig målsättning är att skapa likvärdiga grundförutsättningar för alla elevers möjlighet att klara målen. För det krävs fortsatta satsningar på det kompensatoriska uppdraget samt ytterligare förstärkt elevhälsa med bland annat fler speciallärare som ska jobba med särskilt stöd och mindre undervisningsgrupper.

För att säkerställa möjligheterna till en trygg uppväxt i Väsby ska det förebyggande arbetet riktat mot barn och unga stärkas. Skolan är en förutsättning för en trygg uppväxt. Tiden mellan skola, fritid och hem ska fyllas, kvalitet och tillgång till fritidsgårdar stärkas och stödet till föräldrar och familjer utvecklas. Barn och ungas möjligheter till en meningsfull fritid ska utvecklas.

Aktiverande styrdokument

- Digitaliseringsstrategi 2024-2030
- Strategisk lokalförsörjningsplan 2023-2032 med utblick mot 2040
- Strategi för säkerhet och brottsförebyggande arbete
- Kommunövergripande strategi för ANDTS (alkohol, narkotika, doping, tobak, spel om pengar)

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Kulturgaranti för barn och unga (UBN, KFN) <i>Utred och inför en kulturgaranti som innebär att alla elever i ett antal utvalda årskurser garanteras en kulturupplevelse via skolan varje år. Det kan innebära föreställningar i kommunens scenrum, besök på Gunnes gård eller workshops hos kulturskolan.</i>	2025-01-01	2025-12-31
Säkra hämta/lämna-zoner vid skolor (KSTFU) <i>Skapa säkra lösningar för att hämta och lämna barn vid kommunens samtliga skolor där det idag saknas.</i>	2025-01-01	2025-12-31
Renovera skolgård och lektytor (KSTFU) <i>Utveckla skolgård och lektytor vid kommunala skolor, börja med Breddensskolan och Runbyskolan.</i>	2025-01-01	2025-12-31

Nyckeltal	2021	2022	2023	Mål	Källa
Elever i åk 9 som uppnått betygskriterierna i alla ämnen, hemkommun, andel (%)	76,8 (81,9)	74,9 (80,6)	72,4 (79,7)	I nivå med länet	Skolverket och SCB, Kolada (N15508)
Elever i åk 9 som uppnått betygskriterierna i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%)	69,5 (79,2)	65,0 (78,0)	61,1 (76,9)	I nivå med länet	Skolverket och SCB, Kolada (N15419)
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	50,9 (64,7)	45,9 (66,3)	54,6 (63,3)	I nivå med länet	Skolverket och SCB, Kolada (N17467),
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, hemkommun, andel (%)	-	76 (76)	64 (72)	I nivå med länet	Skolverket och SCB, Kolada (N15472), Agenda 2030
Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)	83,9 (85,3)	83,1 (85,1)	83,7 (86,7)	I nivå med länet	SCB, Kolada (N11800), Agenda 2030

Kommentar: Inom parentes efter nyckeltalens värde redovisas om möjligt medelvärdet för kommuner i Stockholms län.

4.4 Kommunen erbjuder vård, omsorg och stöd som utgår från medborgarens behov och förutsättningar

Omsorgen för Väsbyborna ska hålla en hög standard och god kvalitet med möjligheten att bo hemma med rätt stöd och omsorg eller i ett särskilt omsorgsboende. En trygg och utvecklande omsorg för personer med funktionsnedsättning och inom socialpsykiatri ska säkerställas och arbetet med kvalitetshöjande åtgärder, med individens behov och förutsättningar i centrum, fortsätter. Alla Väsbyns äldre och personer i behov av omsorg inom ramen för LSS förtjänar en trygg tillvaro präglad av goda levnadsförhållanden, hög livskvalitet, självbestämmande och trygghet.

Det är viktigt med kvalitet för den enskilde och att det finns mångfald och valfrihet i utbudet. Det betyder fler möjligheter för både omsorgstagare, anhöriga och anställda, oavsett om omsorgsverksamheten bedrivs av kommunen eller fristående aktör.

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Utvärdera funktionen äldreombudsman/äldrelots (KS, ON) <i>Den införda funktionen äldrelots utvärderas för att kunna ta ställning till det eventuella behovet av en äldreombudsman.</i>	2025-01-01	2025-06-30
Införande av kommunal hemtjänst (ON) <i>Starta kommunal hemtjänst och gör den valbar för kommunens hemtjänstbrukare.</i>	2025-01-01	2025-06-30

Nyckeltal	2021	2022	2023	Mål	Källa
Brugarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	-	67 (73)	72 (75)	I nivå med länet	Socialstyrelsen, Kolada (U23471), KKiK
Brugarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	-	77 (83)	69 (83)	I nivå med länet	Socialstyrelsen, Kolada (U21468) KKiK
Brugarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - förbättrad situation, andel (%)	80	- (75)	- (79)	I nivå med länet	SKR, Kolada (U30453), KKiK

Kommentar: Inom parentes efter nyckeltalens värde redovisas om möjligt medelvärdet för kommuner i Stockholms län.

4.5 Upplands Väsby har ett gott näringslivsklimat och en inkluderande arbetsmarknad som gynnar lokal tillväxt

Upplands Väsby kommun har en långsiktig ambition att värna och uppmuntra företagande. Detta arbete ska fortsätta genom etablerade satsningar som både främjar nyföretagande och stödjer företag att utvecklas och växa. Upplands Väsby tar ställning för ett välfungerande företagsklimat med rättvis konkurrens.

Möjligheten att både bo och arbeta i Upplands Väsby ökar kommunens attraktivitet, minskar pendlingen och ger ett hållbart samhälle ur flera aspekter. För att bibehålla god kompetensförsörjning ska flera vägar till utbildning fortsätta att stärkas för att göra det enkelt för Väsbyborna att utbilda sig och utvecklas.

En ökad samverkan mellan samhällets aktörer behövs för att motverka brott och otrygghet som riskerar att hämma företagens tillväxt- och utvecklingsmöjligheter.

Aktiverande styrdokument

- Näringslivsstrategi 2021-2025
- Strategi för säkerhet och brottsförebyggande arbete

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Stöd till det lokala näringslivet (KS) <i>Med ökat samarbete mellan företag och civilsamhälle föreningsliv skapas förutsättningar att främja social hållbarhet. Genom att kombinera resurser och expertis kan dessa aktörer spela en betydande roll för ett mer inkluderande och välmående samhälle. Sociala företag drivs med syftet att skapa positiv samhällspåverkan genom bedriven verksamhet. Utred de förutsättningar som kompletterar pågående näringslivsinitiativ, t ex utbildning, nätverksmöjligheter och företagstjänster.</i>	2025-01-01	2025-12-31
Utvecklande sommarjobb (KS) <i>Utökat arbete för att fler organisationer, både inom näringsliv och civilsamhälle, ska ha möjlighet att ta emot sommarjobbare, med målet att öka antalet sommarjobbplatser för ungdomar.</i>	2025-01-01	2025-06-30

Nyckeltal	2021	2022	2023	Mål	Källa
Företagsklimat enl. Svenskt Näringsliv, ranking	31	36	61	30	Kolada (U40402)
Företagsklimat enl. Svenskt Näringsliv, ranking, (Stockholms län)	6	5	9	5	Kolada (U40402)
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, Index	75	79	77	80	Kolada (U07451)
Nystartade arbetsställen, antal/1000 inv. 16-64 år	16,1 (18,3)	15,7 (16,1)	-	I nivå med länet	Kolada (N01004)
Nystartade företag, antal/1000 inv, 16-64 år	12,8 (14,0)	13,1 (13,1)	-	I nivå med länet	Kolada (N00999)

4.6 Upplands Väsby är en trygg, tillgänglig och hållbar kommun

Upplands Väsby kommun satsar på ökad trygghet, säkerhet och trivsel för alla Väsbybor både när det handlar om det förebyggande arbetet och de insatser som behövs när behov redan uppstått. Vägen dit går bland annat genom att stärka arbetet för att individer kommer i arbete eller studier för långsiktig försörjning och självständighet, att säkerställa att barn som är placerade får likvärdig skolgång som andra barn, och att vi tar emot och integrerar nyanlända barn och vuxna. Samverkan mellan samhällets alla aktörer – föräldrar, skola, kommun, näringsliv, föreningsliv och civilsamhället – är en förutsättning för det brottsbekämpande och förebyggande trygghetsarbetet.

Väsbybornas förutsättningar till delaktighet i samhället ska stärkas. Dialogen med medborgarna och möjligheterna att mötas över generationerna är viktig för att alla Väsbybor, oavsett bakgrund och ålder, ska ha möjlighet att vara aktiva och ansvarstagande invånare.

Fler i arbete och egen försörjning minskar utanförskapet och därför är det viktigt med ett blomstrande lokalt näringsliv. Samverkan mellan kommunen, företag och föreningar bidrar till ett inkluderande samhälle.

Inom ramen för kommunens arbete med krisberedskap och civilt försvar har en risk- och sårbarhetsanalys upprättats. När analysen är färdigställd ska arbetet med att minska sannolikheten för eller mildra konsekvenserna av de risker som identifierats, analyserats och värderats implementeras i kontorens ordinarie verksamhets- och budgetplanering. Kontoren ska ta fram en handlingsplan för arbetet med att förebygga och hantera identifierade risker.

Kommunens samhällsplanering ska förena behovet av fler bostäder, kommunal service, verksamhetsområden, utveckling och tillväxt med respekt för natur- och kulturvärden. Väsbybornas tillgång till bostadsnära parker, gröna rekreations- och skogsområden ska säkras, och byggande bör ske på redan ianspråktaga ytor för att värna värdefull jordbruksmark.

Upplands Väsby ska vara en förebild för en hållbar utveckling, och kommunens ambition är att utveckla Agenda 2030-arbetet i bred samverkan med medborgarna, näringslivet och omvärlden, samt att arbeta med klimatomställningen i fokus. Kommunen ska ta ansvar för och omhänderta utmaningar rörande klimat, miljö kvalitetsnormer och resursförbrukning, och slå vakt om miljöcertifiering enligt ISO 14001. För att bättre säkra Väsbybornas framtida elbehov behöver lokal elproduktion uppmuntras.

Aktiverande styrdokument

- Avfallsplan 2021-2032
- Klimat- och energistrategi
- Kommunövergripande strategi för ANDTS (alkohol, narkotika, doping, tobak, spel om pengar)
- Plan för kommunens arbete med krisberedskap och civilt försvar 2024-2027
- Strategi för säkerhet och brottsförebyggande arbete
- Trafik- och mobilitetsstrategi
- Utvecklingsplan för ekosystemtjänster

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Stärk det förebyggande arbetet för barn och unga i samarbete med civilsamhället (UBN, SN, KFN) <i>Gemensamt utveckla och stärka resurser som utgår från barn och ungas perspektiv i syfte att motverka risk för utanförskap.</i>	2023-01-01	2025-12-31
Vidta effektiva klimatåtgärder som stödjer den gröna omställningen (KS, Alla) <i>Stärk kommunens klimatarbete utifrån befintlig klimat- och energistrategi samt klimatbudget. KMHU, som är beredande organ till KS, fördelar avsatta medel utifrån gällande styrdokument.</i>	2024-01-01	2026-12-31

Verksamhet för ökad social hållbarhet i Sigma centrum (KS, UBN, KFN, SN, VH) <i>Utifrån goda exempel ska verksamheten i Sigma säkerställas. Ett utökat samarbete med Kulturskolan ska utredas. Syftet är att skapa ökad delaktighet i samhället som en del av kommunens satsning på social hållbarhet.</i>	2024-01-01	2026-12-31
Arbete mot utanförskap bland barn och unga (KS, KFN, UBN, SN) <i>Förstärkt arbete med att motverka risker för utanförskap och gängkriminalitet genom att fånga upp barn och unga under tiden mellan skola, fritidsverksamhet och hem. Arbetet för att motverka våld i nära relationer ska också stärkas.</i>	2025-01-01	2025-06-30
Lovöppet på fritidsgårdarna (KFN) <i>Utökade öppettider under loven samt ökad kvalitet på kommunens fritidsgårdar.</i>	2025-01-01	2025-06-30
Förebyggande arbete med familjer (SN) <i>Förstärka och utveckla stöd genom t ex föräldrarådgivare riktade mot föräldrar med barn i förskolor och skolor.</i>	2025-01-01	2026-12-31
Rent, tryggt och snyggt-satsning (KSTFU) <i>Upplands Väsby ska vara rent, tryggt och snyggt. Detta som en del av satsningen på social hållbarhet. Uppdraget innebär en kraftsamling inom städning, reparationer av trasig yttre miljö samt klottersanering. Insatser ska ske i samverkan med externa fastighetsägare och andra aktörer.</i>	2025-01-01	2025-12-31
Utökad tillsynsverksamhet (BMN) <i>Tillsyn av bygglov och miljöärenden behöver stärkas som en del i arbetet att göra Upplands Väsby till en ren och trygg plats med trivsamma miljöer. Förstärkningen är även ett led i kommunens arbete mot välfärdsbrottslighet.</i>	2025-01-01	2025-12-31
Suicidprevention (KS) <i>Arbetet för att förebygga självmord inom olika målgrupper ska stärkas genom tydliga riktlinjer, en handlingsplan, ansvar för samordning samt utbildning för personal</i>	2025-01-01	2026-12-31
Öka skyddet av mark i Väsby (KS) <i>Utred förutsättningarna för att skydda utvalda naturområden.</i>	2025-01-01	2025-12-31
Sällsboende i Lavendelgården (KS) <i>Utredning avseende ett generationsboende, för yngre och äldre, s.k. SällBo, som även kan fungera som ett integrationsprojekt. Boende erbjuds en egen mindre lägenhet, med större gemenskapssytor.</i>	2025-01-01	2025-12-31

Nyckeltal	2021	2022	2023	Mål	Källa
Trygghet kvällstid, andel (%)	51 (68*)	-	64 (71*)	I nivå med regionen	Trygghetsundersökningen
Miljöbästa kommun (rankning)	57	32	25	20	Aktuell Hållbarhet
Klimatkorrigerad energianvändning i kommunens lokaler, snitt (kWh/kvm)	133	121	119,4	100	Egen uppföljning
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	30 (35)	21 (35)	-	50 år 2030	Kolada (U07514), Kvalitet i korthet
Insamlad mängd kommunalt avfall (kg/person)	524	406	399	324 år 2032	SÖRAB, Miljöbarometern
Långtidsarbetslöshet 16-65 år (+24 månader), ranking i länet	-	21	22	Förbättra	Egen uppföljning

Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%)	80 (86,3)	-	-	I nivå med länet	Kolada (U01473), Agenda 2030
--	-----------	---	---	------------------	------------------------------

*Kommentar: Inom parentes efter nyckeltalens värde redovisas om möjligt medelvärdet för kommuner i Stockholms län.
* Avser utfall för polisregion Stockholm.*

4.7 Kommunen är en attraktiv arbetsgivare och en attraktiv arbetsplats

Kommunorganisationens största och viktigaste resurs är dess medarbetare. Anpassning av resurser och kompetens till verksamhetens och medborgarens behov är en förutsättning för en god ekonomisk hushållning av kommunens resurser. Öppenhet och tydlighet i inriktning, mål och resultat är avgörande för medarbetares delaktighet och engagemang.

Kommunen behöver fortsätta utveckla förmågan att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens och i många fall ny kompetens. Med ökad konkurrens blir det allt viktigare att kunna möta medarbetares krav på ett hållbart arbetsliv, kompetensutveckling, delaktighet och tillit samt vara öppen för nya mer flexibla arbets sätt. Upplands Väsby kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare med medarbetare som mår och presterar bra. Kommunen bedriver ett aktivt, systematiskt och långsiktigt främjande arbetsmiljöarbete.

Kompetensförsörjning är en av kommunsektorns utmaningar, och arbetet med att utforma en ändamålsenlig lönepolitik fortsätter. Arbetsmiljö och arbetsvillkor ska vara likvärdiga oavsett organisationstillhörighet, vilket även gäller chefers förutsättningar. För att ytterligare kunna stärka kommunens kompetensförsörjning inom omsorgen behöver personalen även fortsättningsvis omfattas av anställningar med kollektivavtalsliknande villkor och att fler har fast anställning. Kommunen ska fortsätta arbetet med att öka antalet heltidstjänster inom omsorgsverksamheter för ökad kvalitet

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Samlokalisering av kontorsarbetsplatser och förändrade arbets sätt (KS) <i>Under 2024 ska arbetet med att samlokalisera kommunens kontorsarbetsplatser påbörjas. Arbetet tar hänsyn till förändrade arbets sätt och anpassning till mindre kontorsyta. Arbetet ska utgå ifrån effektiva lösningar utifrån verksamheternas behov och ge förutsättning för en god arbetsmiljö som bidrar till att kommunen är en attraktiv arbetsgivare.</i>	2024-01-01	2025-12-31

Nyckeltal	2021	2022	2023	Mål	Källa
Heltidsanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	81 (83)	81 (84)	83 (85)	I nivå med länet	Kolada (N00206)
Heltidsanställda månadsavlönade inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning, andel (%)	58 (64)	58 (66)	58 (68)	I nivå med länet	Kolada (N20206)
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen	-	80 (80)	79 (81)	I nivå med länet	Kolada (U00200)

Kommentar: Inom parentes efter nyckeltalens värde redovisas om möjligt medelvärdet för kommuner i Stockholms län.

5 Förutsättningar inför 2025–2027

En strukturerad omvärldsanalys bidrar till att öka förståelsen för förändringar i omvärlden och riktningen på utvecklingen på såväl nationell som lokal nivå. Att förstå och analysera intressenters behov och förväntningar är, tillsammans med omvärldsanalysen, nödvändiga underlag för beslut i verksamheterna samt ökar sannolikheten för välgrundade argument för beslut.

Förutsättningarna inför planeringsperioden 2025–2027 har förändrats i jämförelse med perioden 2024–2026 bland annat till följd av ökat antal invånare, pris- och lönekomensation, politiska satsningar, samt en snabbare ökning av skatteunderlaget. Sammantaget ökar skatteintäkter och bidrag med 399,4 mkr för hela perioden.

Skatteintäkterna ökar med 478,2 mkr och påverkas inte av ökningen av antal invånare. När det gäller kostnadsutjämning, fastighetsavgift och extra generella bidrag, minskar dessa totalt med –7,6 mkr. Kommunen har haft en hög inflyttning vilket har inneburit ökad ersättning för inkomstutjämning, regleringsbidrag och LSS. När nu kommunen inte räknar med samma inflyttning minskar bidragen och hamnar på –71,2 mkr jämfört med prognosen för 2024.

Poster som påverkar förutsättningarna för hela planperioden 2025–2027 är, förutom skatteintäkter, ökade kostnader för pris- och löneökningar med 309 mkr, volymkomensation med 91,7 mkr samt politiska prioriteringar och tillskott med 207,5 mkr. Även effektiviseringsposten på 129,7 mkr påverkar förutsättningarna och är en nödvändighet för att resultatet ska fortsätta att vara positivt.

Med utveckling av redovisade posterna ovan prognostiseras resultatmålet för åren 2025–2027 till 1,2 procent. Det kan vara nödvändigt att minska resultatmålet för treårsperioden för att täcka ökade kostnader utifrån osäkerheter både globalt och nationellt. Prognosen för nästkommande planperiod, det vill säga år 2026–2028, är att resultatmålet kommer att öka till 1,8 procent. Den prognostiserade vändningen kommer som tidigast ske år 2028–2030, och är beräknad till 3,6 procent.

I tabellen resultatbudget under kapitel 6 redovisas åren 2025–2027.

5.1 Intressent- och omvärldsanalys

Upplands Väsby kommun arbetar kontinuerligt med intressent- och omvärldsanalys.

Omvärldsanalys bidrar till att öka förståelsen för förändringar i omvärlden och riktningen på utvecklingen på såväl nationell som lokal nivå. Att förstå och analysera intressenters behov och förväntningar är, tillsammans med omvärldsanalysen, nödvändiga underlag för beslut i verksamheterna och ökar sannolikheten för välgrundade argument för beslut. Genom att analysera, presentera fakta och ge möjlighet till gemensamma reflektioner och dialog skapas förutsättning för ökad kunskap, samsyn och nya perspektiv på organisationens utmaningar de närmast åren. Sveriges kommuner och regioners (SKR) rapport Vägval för framtiden har använts som stöd för analysen. Av de tio trender som identifierats i omvärlden har tre bedömts som särskilt viktiga för planeringsperioden och varit obligatoriska i nämndernas arbete inför beslut om flerårsplanen; den demografiska utvecklingen, utmaningar för demokratin och alltmer ojämna livsvillkor.

Den demografiska utvecklingen visar att kommuner och regioner har flera tuffa år framöver. Antalet invånare över 80 år ökar med nästan 50 procent de närmsta tio åren, vilket kommer att öka behoven av välfärdstjänster som sjukvård och äldreomsorg. Samtidigt ökar antalet personer i arbetsför ålder blygsamt under samma period. De demografiska förutsättningarna skiljer sig rejält åt över landet.

När arbetskraften inte räcker till går det inte att möta kompetensutmaningen enbart genom att rekrytera fler.

Utmaningar för demokratin. Sverige tillhör tillsammans med våra nordiska grannar de länder som bedöms som funktionella demokratier vilka kännetecknas av fria och rättssäkra val, yttrandefrihet, föreningsfrihet, mänskliga rättigheter, fria medier och oberoende domstolar. Men även Sverige har utmaningar med sjunkande valdeltagande och stora ekonomiska, sociala och kulturella skillnader mellan olika samhällsgrupper

Alltmer ojämna livsvillkor. Människors livsvillkor har under lång tid generellt blivit allt bättre. Samtidigt har skillnaderna i exempelvis inkomster, förmögenhet och hälsa ökat. Samhället har dessutom, i många avseenden, blivit mindre förlåtande mot dem som svårt att hänga med när allt fler av samhällets tjänster digitaliseras. Skillnaderna i levnadsstandard har blivit större mellan människor och fler lever under svåra livsvillkor.

5.2 Omvärlden och ekonomisk framåtblick

Den globala ekonomin har gått in i en mild lågkonjunktur som förväntas fortgå under större delen av 2024. Centralbankernas förda penningpolitik med räntehöjningar tillsammans med en hög inflation har gett minskad konsumtion och svag utveckling av investeringarna.

Den internationella valutafonden (IMF) höjer dock prognosen för global tillväxt 2024 ett snäpp, till 3,2 procent. Det är en klar förändring i jämförelse med ingången till år 2024 då tillväxttakten beräknades landa på 2 procent. För 2025 lämnar IMF:s ekonomer samtidigt den globala tillväxtprognosen oförändrad på 3,2 procent. Inflationen globalt börjar röra sig ned mot centralbankernas målnivåer och penningpolitiska lättnader närmar sig på flera håll, konstaterar IMF-ekonomerna. Tillväxten bromsas samtidigt av en trend med stramare finanspolitik på global nivå, skattehöjningar och minskade offentliga utgifter, enligt IMF. Det handlar om att många länder måste få ned sina budgetunderskott, då de har problem att hantera sina skuldberg.

5.2.1 Arbetslösheten

Den genomsnittliga arbetslösheten i EU ligger på 6 procent och prognosmakarna räknar inte med några större förändringar under 2024. För Sveriges del ökar arbetslösheten år 2024 enligt Arbetsförmedlingen och hamnar på 6,6 procent, vilket är 0,3 procent i jämförelse med samma period år 2023. Det är bara Spanien och Grekland som har högre arbetslöshet än Sverige.

5.2.2 Inflationsmål

Den totala inflationen i euroområdet beräknas fortsätta ner under 2024 på grund av minskat kostnadstryck och bristande utbud samt effekter av penningpolitiska åtstramningar. Internationella jämförelser av inflationen (HIKP-inflationen) exklusive energi och livsmedel visar att den gradvis väntas minska och hamna på 2,6 procent för år 2024.

För Sveriges del gör Riksbanken bedömningen att det är mindre risk för att inflationen biter sig fast på höga nivåer. Efter en längre period då inflationen blev betydligt högre än väntat har inflationen den senaste tiden sjunkit i linje med Riksbankens prognoser. Det skapar en större trygghet i inflationsbedömningen. Aktiviteten i svensk ekonomi har dämpats och inflationen har sjunkit påtagligt. Därtill ligger inflationsförväntningarna nära målet och lönerna har så här långt ökat i måttlig takt. Riksbanken kunde utifrån minskad inflation sänka styrräntan med 0,25 procentenheter i början på maj 2024. Om inflationen fortsätter i rätt riktning kommer förmodligen Riksbanken sänka styrräntan ytterligare under år 2024.

5.2.3 Räntekostnader

Europeiska centralbanksrådet (ECB-rådet) är fast beslutet att se till att inflationen inom rimlig tid återgår till det medelfristiga 2-procentmålet. Baserat på sin aktuella bedömning anser ECB-rådet att styrräntorna är på nivåer som, om de upprätthålls under tillräckligt långt tid, kommer att utgöra ett substantiellt bidrag i riktning mot det här målet. ECB:s, och i viss utsträckning också amerikanska Federal Reserves (Fed) räntebesked är viktiga för utvecklingen av den svenska styrräntan. ECB fattar penningpolitiska beslut för eurozonen var sjätte vecka. I april lämnade ECB styrräntan oförändrad på 4 procent.

I Sverige gjorde Riksbanken bedömningen att inflationen inte minskat så pass mycket att banken i november 2023 och februari 2024 lät styrräntan vara oförändrad. Däremot sänkte Riksbanken styrräntan i maj med 0,25 procentenheter, vilket innebär lägre räntekostnader för bolån. Förväntningarna är att Riksbanken kommer sänka styrräntan ytterligare under år 2024 vilket får en positiv inverkan på bolån.

5.2.4 Löneökningar

Redan 2023 var industriavtalet klart och det så kallade märket för löneökningar satt för 2024. Avtalet innebar för 2023 en löneökning med 4,1 procent och för 2024 3,3 procent. Avtalet sträcker sig fram till den sista mars 2025. Industriavtalet ger en viktig riktlinje i lönerörelsen och flera andra sektorer har följt efter och tecknat avtal som följer industrimärket. De flesta slutna avtal är ettåriga vilket skapar en osäkerhet inför kommande år.

BNP 2024 och 2025

På kort sikt har tillväxtutsikterna i euroområdet försämrats, medan ekonomin på medellång sikt gradvis bör återgå till måttlig tillväxt i takt med att både inhemsk och utländsk efterfrågan återhämtar sig. Tillväxten väntas öka från 2024 i takt med att den utländska efterfrågan närmar sig den trend som rådde före pandemin och realinkomsterna förbättras med stöd av sjunkande inflation, stigande nominella löneökningar och fortsatt låg, om än något ökande arbetslöshet. Sammantaget väntas den årliga genomsnittliga reala BNP-tillväxten avta från 3,4 procent 2022 till 0,7 procent 2023, innan den återhämtar sig till 1,0 procent 2024 och 1,6 procent 2025. För Sveriges del ligger BNP år 2024 enligt Regeringskansliet på 0,7 procent och för 2025 på 2,5 procent.

5.2.5 Europa präglas i hög grad av kriget i Ukraina

Kriget har bidragit till en utbudschock med markant höjda priser på energi och livsmedel. Länder drabbas olika beroende på hur stort importberoende av till exempel olja och gas från Ryssland landet har. Hur utvecklingen i kriget kommer påverka ekonomin framöver beror mycket på hur långvarigt det blir. I dagsläget finns inga tecken på att kriget kommer att upphöra eller minska i intensitet.

5.2.6 Kommunsektorns ekonomi

Kommunsektorn visar negativt resultat år 2024 men 2025 vänder resultatet uppåt. Det är regionernas resultat som sänker sektorn i år medan kommunerna redovisar ett svagt positivt resultat. Inflationen sjunker och det ger lägre kostnader för framför allt regionerna nästa år, men trots detta redovisar de ett negativt resultat medan kommunerna gör ett relativt starkt resultat nästa år.

Inflationen har under en period präglat samhällsekonomin, både i Sverige och globalt, med åtstramande penningpolitik och försiktig finanspolitik som följd. I takt med att inflationstakten avtar blir den ekonomiska politiken mindre stram, bland annat genom sänkta styrräntor och mer expansiv finanspolitik. Med det följer att svensk BNP utvecklas svagt positivt i år och ökar mer påtagligt nästa år.

2024 blir löneökningstakten högre än inflationen, något som får hushållens reallöner att öka. Tillsammans med uppdämda konsumtionsbehov bidrar reallöneutvecklingen till en högre hushållskonsumtion. Dessutom blir hushållens ränteutgifter lägre och det lägre ränteläget bidrar dessutom till att kreditgivningen blir mindre stram. Många arbetsgivare har behållit den fasta personalen så länge som möjligt. Helårsgenomsnittet för antalet sysselsatta blev därför högre 2023 än 2022, trots en minskning av antalet tillfälligt anställda under andra halvåret 2023. I år väntas företagen inte kunna fortsätta med hamstringen av arbetskraft vilket gör att fler företag minskar sin personalstyrka och antalet sysselsatta faller. Arbetslösheten stiger därmed till 8,5 procent som årsgenomsnitt. När efterfrågan och BNP ökar under 2025 kommer medelarbetstiden att öka. Därefter ökar även sysselsättningen. År 2026 väntas en hög sysselsättningstillväxt och arbetskraftsdeltagandet 2027 väntas nå samma nivå som 2023.

5.2.7 Skatteunderlag

Minskningen av antalet arbetade timmar dämpar lönesumman rejält i år. Trots ovanligt stora pensionsinkomster, till följd av höjt prisbasbelopp (i likhet med 2023) ökar skatteunderlaget 2024 mycket svagt. Åren 2025–2027 beräknas skatteunderlaget växa något snabbare än det historiska genomsnittet, till följd av en stor ökning av antalet arbetade timmar. I reala termer minskar skatteunderlaget 2024 på grund av en kombination av hög inflation och svag nominell skatteunderlagstillväxt. Prisökningarna beror främst på ökade kostnader för avtalspensioner. Det dröjer till 2025 innan skattunderlaget realt sett överträffar 2022 års nivå.

5.2.8 Inflation

Inflationen är på väg ned vilket är glädjande för både hushållen och kommunsektorn. Nedgången innebär dock inte sänkta priser utan en stabilisering av den nya högre prisnivån. Svensk ekonomi drabbas hårt både av inflationen och den pågående inflationsbekämpningen. Prisökningar och räntehöjningar påverkar alla sektorer i ekonomin.

Investeringarna i näringslivet har visserligen minskat men samtidigt utvecklats förhållandevis starkt med tanke på den kraftiga ränteuppgången. Högt skuldsatta och räntekänsliga hushåll bidrar också till konjunkturedgången när deras köpkraft minskar. Inflationen har inneburit att reallönerna fallit till 2013 års nivå. Hittills har försvagningen av hushållens köpkraft mildrats av att de har använt det buffertsparande som byggdes upp under pandemin, men successivt slår de höga priserna och räntorna igenom. Hushållens sparkvot är nere på samma nivå som före pandemin och bedömningen är att hushållen inte vill försämra sparandet ytterligare.

Under 2024, om prognoserna stämmer, kommer kronkursen att stärkas och inflationen mätt som KPIF (konsumentprisindex med fast ränta) minskas till ett årsmedelvärde nära inflationsmålet 2 procent. I och med att inflationen stabiliseras runt målet på 2 procent, kunde Riksbanken börja sänka styrräntan redan i maj år 2024 med 0,25 procentenheter. Det finns förhoppningar om att Riksbanken kommer göra ytterligare sänkningar under år 2024.

5.3 Kommunens ekonomiska förutsättningar

Långsiktig ekonomisk hållbarhet ska råda i hela kommunkoncernen och verksamheterna bedrivs både ändamålsenligt och kostnadseffektivt.

Kommunallagen ställer krav på att kommuner ska ha god ekonomisk hushållning, vilket innebär att resultatet ska vara tillräckligt högt så att ekonomin stärks över en längre period. Upplands Väsby kommunfullmäktige har mot bakgrund av detta beslutat om ett resultatmål om i genomsnitt 2,5 procent över en budgetperiod. Utifrån rådande ekonomiska förutsättningar med en hög prisbild och räntor, har resultatmålet för perioden 2025–2027 fastställts till 1,2 procent. Det uppsatta resultatmålet på 2,5 procent kommer tidigast att uppnås för planperioden 2028–2030 och då hamna på 3,6 procent.

Det är viktigt att kommunens resultatmål på 2,5 procent upprätthålls för att klara finansiering av ökade investeringar och driftskostnader kopplat till den planerade samhällsutvecklingen, utan att låneskulden ökar för mycket. I snabbt växande kommuner behöver resultatmålet sättas högre än i andra kommuner. Resultatmålet är även en förutsättning för att klara snabba förändringar i samhällsekonomin.

God hushållning innebär också att kommunen levererar tjänster med hög kvalitet. För att säkerställa kvalitet i välfärdstjänsterna och effektiv styrning, med en mångfald aktörer behövs en ständig utveckling av ersättningsmodeller och prioriteringar i tjänsteutbudet. Vid förändrade krav från Väsbyborna ska anpassningar vara långsiktigt hållbara. De snabba förändringar som sker i omvärlden medför att det är viktigt att ha en god handlingsberedskap och omställningsförmåga. Upplands Väsby kommun ska stå rustad med en stabil ekonomi, god budgetdisciplin och effektiva verksamheter för att kunna möta oförutsedda händelser och konjunkturförsämringar.

Fasen med skenande inflation har passerat vid ingången till 2024 och en mer stabil räntenivå har uppnåtts. Utmaningar finns dock och framöver kommer en ökad arbetslöshet och fortsatt höga prisnivåer att minska utrymmet mellan verksamhetskostnader och skatteintäkter. Det innebär krav på ökad verksamhetsutveckling för att uppnå målen för en god ekonomisk hushållning.

Den andra stora utmaningen för kommunsektorn är att det demografiska trycket ökar. Befolkningen i arbetsför ålder ökar men andelen äldre som de arbetande dels ska försörja och dels ombesörja ökar fortare. Befolkningsförändringar, med fler äldre, leder till att antalet anställda i välfärdstjänsterna skulle behöva öka med runt 90 000 personer fram till 2031. Antalet personer i arbetsför ålder beräknas under samma period öka med knappt 170 000. Det innebär att med samma arbetsintensitet som idag skulle varannan ny person på arbetsmarknaden behöva anställas i kommunsektorn, vilket inte är särskilt sannolikt. Det ställer krav på omfattande förändringar av hur välfärdstjänsterna levereras till medborgarna.

En fördel för Upplands Väsby kommun är den välskötta ekonomin. Kommunen har haft höga resultat under ett antal år, med en god soliditet och idag relativt låg låneskuld och har därmed goda förutsättningar att kunna möta de utmaningar som förväntas komma framöver.

5.3.1 Det ekonomiska läget påverkar skatteintäkterna

Tillväxten för lönesumman mattades av 2023 jämfört med 2022. År 2024 sätter en minskning av antalet arbetade timmar stort avtryck i lönesumman. Följden blir en än större dämpning av lönesummetillväxten år 2024. Lönesummans ökning är 1 procentenhet lägre än ett tioårigt genomsnitt. Samtidigt gynnas skatteunderlaget 2024 av en ovanligt stor ökning av pensionsinkomster, i likhet med 2023. Stora uppgångar av pensionerna dessa år förklaras framförallt av stora ökningar av prisbasbeloppet. Uppräkning av vissa skatteskalor och förstärkning av det förhöjda grundavdraget inverkar samtidigt negativt på skatteunderlaget år 2024. Sammantaget ökar skatteunderlaget år 2024 mycket svagt. År 2025 antas en stor ökning av antalet arbetade timmar, vilket lyfter lönesummetillväxten påtagligt. Skatteunderlaget ökar då ungefär lika snabbt som 2023. Åren 2025–2027 beräknas skatteunderlaget växa något snabbare än det historiska genomsnittet.

Med dessa fakta och SKR:s egen bedömning av kommunens befolkningsutveckling, kommer de prognostiserade skatteintäkterna för kommunsektorn öka med 2,9 procent år 2024, 4,8 procent år 2025, 4,1 procent år 2026 och med 4,0 procent år 2027.

5.3.2 Löne- och prisökningar

SKR anger i sin prognos från april 2024 att prisförändringar inom den kommunala sektorn för löner och övrig förbrukning sammantaget beräknas bli 3,4 procent 2024 (budgeterat 3,5 procent), 3,2 procent år 2025, 3,0 procent år 2026 samt 3,1 procent år 2027. Upplands Väsby kommun har utgått från SKR:s rekommendationer för löne- och prisuppräknings och har i FÅP 2025–2027 räknat med en procentuell uppräkning med 3,1 procent årligen.

5.3.3 Internräntan

Det är kommunen eller regionen som själv bestämmer vilken internränta som ska tillämpas. För att erhålla en korrekt internränta bör den beräknas utifrån den genomsnittliga räntekostnaden för kommunens egen upplåning. Den av SKR föreslagna internräntan tas fram som ett underlag för beräkning av kapitalkostnader på (aktiverade) investeringar vid budgetering. Upplands Väsby kommun har under 2024 budgeterat med 1,75 procent internränta men har en upplåningsränta i snitt på 3,59 procent. Om nämnderna ska finansiera kommunens snittränta måste även den interna räntan höjas. Därför görs en höjning 2025 med 0,5 procentenhet till 2,25 procent vilket ger en effekt på cirka 10 mkr.

5.3.4 Höjt personalomkostnadspålägg (PO)

I det sammantagna PO-pålägget ingår dels de arbetsgivaravgifter som bestäms av riksdagen (lagstadgade socialavgifter), dels de avgifter som bestäms i kollektivavtal mellan SKR och fackföreningarna inom offentlig sektor (till försäkringar och avtalspensioner).

För år 2024 gäller att arbetsgivaravgiften oförändrat kommer att vara 31,42 procent, avtalsförsäkringarna höjs med 0,2 procent och det kalkylerade pålägget för pensioner justeras upp från 12,98 procent till 15,56 procent. SKR presenterar i detta sammanhang ett genomsnitt för budgetändamål. Men för att ligga rätt bör respektive kommun utgå från sina egna pensionskostnader avseende avgiftsbestämd- respektive förmånsbestämd del för sina anställda. Därför skiljer sig PO-pålägget mellan kommuner.

Upplands Väsby kommun har under en längre tid haft ett budgeterat pålägg för personalomkostnader (PO-pålägg) med 39,2 procent och så även 2024. Men med ökningen av både avtalsförsäkring och pålägg för pensioner kommer kommunen att inför flerårsplan 2025–2027 höja PO-pålägget till 40 procent. När PO-pålägget ökar blir nämnderna kompenserade för detta och motsvarande kompensation blir en ökad intäkt för de centrala medlen, det vill säga ett nollsummespel. Däremot måste kommunen ersätta de enskilda utförarna, vilket får påverkan på resultatet.

5.3.5 Volymförändringar

Upplands Väsby's befolkning ökar men olika mycket i olika åldersgrupper. Kommunledningskontoret har gjort en preliminär beräkning av befolkningsprognosens påverkan på de volymer som är direkt hänförliga till demografiska förändringar. Det rör sig om verksamheter inom utbildningsnämnden och omsorgsnämnden. Indirekta volymökningar för exempelvis drift och underhåll på grund av tillkommande allmänna anläggningar eller högre tryck på dessa är inte förberäknade.

Effekter av befolkningsprognosen uttryckt i mkr

Volym/åldrar	Verksamhet	2025	2026	2027
1-5 år	Förskola	-1,1	-3	2,6

Volym/åldrar	Verksamhet	2025	2026	2027
6-12 år	Fritidshem	0,2	1,1	1,1
6 år	Förskoleklass	0	0	0
7-15 år	Grundskola	12,9	8,5	18,6
16-18 år	Gymnasieskola	0,4	3,2	3,7
Delsumma	UBN	12,4	9,8	25,9
65-79 år	Äldreomsorg	-1,8	0,1	0,1
80-89 år	Äldreomsorg	15,3	9,1	12,6
90-	Äldreomsorg	5,3	4,1	5,2
0-64 år	Omsorg funktionsneds.	4,3	5,3	8,1
Delsumma	ON	23	18,7	26
Summa		35,4	28,5	51,9

I beräkningarna för kompensation av volymersättning används skillnaderna mellan föregående årsvolym och volymerna året dessförinnan. Det innebär att volymersättning för år 2025 bygger på skillnaden mellan volymerna för år 2024 och år 2023.

5.4 Befolkningsutveckling

Kommunen tar fram en ny befolkningsprognos varje år. Befolkningsutvecklingen i kommunen har varit hög men bedöms bli lägre de närmast kommande åren på grund av osäkerheten på bostadsmarknaden och en större försiktighet i bostadsprognosen. Befolkningsökningen var hög år 2023 och antalet invånare uppgick till 50 110 invånare per 31 december 2023. Kommunen växte därmed med 848 personer (1,7 procent) under året.

Med anledning av osäkerheten på bostadsmarknaden, där höga räntor och stigande byggkostnader ändrat förutsättningarna, finns anledning att ha beredskap för att befolkningsutvecklingen blir ojämn och lägre än tidigare prognoser.

I slutet av prognosperioden finns det ännu inte så många bostadsprojekt planlagda men antagandet om att projekt släpar efter medför ändå att nivåerna bibehålls prognosperioden ut. Åren 2024–2027 är osäkra avseende hur många bostäder som blir färdigställda då många bostadsprojekt just nu pausas på grund av högre räntor och en osäkrare omvärld.

Tabellen nedan visar hur den folkbokförda befolkningen i kommunen kommer att förändras årsvis fram till 2026 samt till 2030, 2035 och 2040 enligt den senaste befolkningsprognosen. Kommunens vision att nå 63 000 invånare 2040 stämmer väl med prognosen.

Förändring av folkbokförda befolkning

Ålder	2024	2025	2026	2030	2035	2040
0 år	534	548	566	633	680	720
1-5 år	3 081	3 096	3 084	3 385	3 715	3 936

6-11	4 062	4 056	4 092	4 173	4 519	4 878
12-15	2 510	2 573	2 638	2 848	2 954	3 152
16-18	1 854	1 848	1 863	2 069	2 183	2 275
19-64	30 079	30 422	30 831	32 954	35 597	37 788
65-79 år	5 787	5 706	5 727	6 113	6 896	7 760
80-w år	2 510	2 690	2 804	3 185	3 319	3 451
Totalt	50 416	50 939	51 603	55 360	59 864	63 959
Förändring		523	665	3 756	4 505	4 095
Förändring %		1%	1,3%	7,3%	8,1%	6,8%
Ackumulerat		523	1 188	4 944	9 449	13 544
Ackumulerat %		1%	2,4%	9,8%	18,7%	26,9%

Befolkningsprognos, antal invånare 31 december 2024–2040.

6 Koncernens uppdrag och budget

6.1 Resultatbudget 2025–2027

De ekonomiska förutsättningarna bygger på Sveriges kommuner och regioner, SKR:s, antaganden om ekonomisk utveckling samt kommunens egen befolkningsprognos.

Efter tre starka år väntas skatteunderlagstillväxten bromsa in rejält år 2024. I SKR:s nya prognos justeras skatteunderlaget 2024 upp jämfört med decemberprognosen, men endast marginellt. Samtidigt leder oväntat svaga månadsutfall för lönesumman i slutet av förra året till en viss nedjustering av skatteunderlaget 2023.

Köpkraften för kommuner urholkas i år kraftigt på grund av de stora prisuppgångarna, vilket blir för andra året i rad. I fjol minskade skatteunderlaget i reala termer med 1,5 procent och det beräknas minska lika mycket år 2024. En markant återhämtning beräknas dock ske 2025 då skatteunderlaget ser ut att stärkas rejält i reala termer.

Mycket talar för att inflationen i Sverige och omvärlden är på väg nedåt. Redan i maj sänkte Riksbanken styrräntan med 0,25 procent. Ett troligt scenario är att räntesänkningen följs av flera under år 2024. Trots lägre inflation och räntor beräknas den globala tillväxten bli svag 2024. Inledningsvis i år fortsätter svensk BNP den sidledes trend som präglat 2023. Under senare delen av 2024 kan en gradvis starkare återhämtning ske, med anledning av ränte- och inflationsnedgången. Men tillväxten blir sammantaget blygsam i år. Först 2025 väntas hög BNP-tillväxt.

Ljusning under 2025

Bilden av svensk ekonomi är tudelad. Hushållens konsumtion backade 2023 och bostadsbyggandet föll kraftigt. Samtidigt steg övriga investeringar i näringsliv och offentlig sektor oväntat mycket. Det är en utveckling som antas bestå även under 2024, trots lågkonjunkturen. Hushållens konsumtion väntas dock vända upp i år.

Den räntekänsliga svenska ekonomin har hittills drabbats snabbare och mer än omvärlden av det högre ränteläget. Att svensk BNP har minskat mer än BNP i många andra ekonomier vittnar om det. Men när räntorna i år vänder ner kommer svensk konjunktur också att stärkas snabbare än i andra länder. Med en viss fördröjning kan en ljusning ske på arbetsmarknaden 2025 med åter stigande sysselsättning 2025. Arbetslösheten väntas dock vända ner först 2026.

Upplands Väsby kommun

Under planperioden kommer skatteintäkter och statsbidrag att öka. Skatteintäkterna inklusive utjämning och bidrag beräknas öka med 95,2 mkr under 2025 jämfört med prognostiserat utfall 2024 och med 399,4 mkr under planperioden, vilket ger ett snitt på 133,1 mkr per år.

Även kostnaderna för verksamheterna kommer att öka vilket medför att resultatmålet på 2,5 procent revideras och för planperioden hamnar på 1,2 procent. Om prognoserna håller, vilket i dagsläget är väldigt osäkert på grund av världsläget, kommer även resultatmålen för år 2026 att vara lägre än 2,5 procent. Kommunens uppsatta resultatmål kommer enligt prognosen att uppnås först år 2028–2030.

Inflationen fortsätter att påverka verksamheternas kostnader, men även löneökningar och fortsatt hög räntenivå på investeringskostnaderna bidrar till att nettokostnaderna ökar i snabbare takt än tidigare år.

Tabell 4, Resultatbudget 2025–2027, mkr

Mkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetens intäkter	771,2	757,8	762,9	788,1	811,8	841,8
Verksamhetens kostnader	-3 749,5	-3 863,4	-3 927,8	-4 017,9	-4 144,7	-4 293,3
Avskrivningar	-143,1	-167,1	-152	-167,2	-183,1	-204,2
Verksamhetens nettokostnad	-3 121,4	-3 272,7	-3 317	-3 397,1	-3 515,9	-3 655,7
Skatteintäkter	2 528,8	2 559,9	2 567,6	2 742,3	2 915,6	3 037,6
Utjämning och generellt statsbidrag	689,3	819,0	828	737,0	709,1	745,9
Finansiella intäkter	20,8	13,3	17	15,9	17,9	19,6
Finansiella kostnader	-61,3	-86,3	-76,6	-70,1	-73,4	-98,0
Delsumma skatteintäkter och finansnetto	3 177,6	3 305,9	3 586,6	3 425,2	3 569,2	3 705,2
Årets resultat	56,2	33,2	19	28,1	53,3	49,5
<i>Resultat i % av skatter</i>	<i>1,7%</i>	<i>1,0%</i>	<i>0,6%</i>	<i>0,8%</i>	<i>1,5%</i>	<i>1,3%</i>

Genomsnittligt resultat 2024-2026:				1,2%	1,8%	2,4%
Årets resultat koncern	74,6	60,2	59,3	46,8	65,8	53,0

6.2 Kommungemensamma kostnader och intäkter

Kommungemensamma intäkter och kostnader består av ett fåtal poster; pensioner, avskrivningar och finansiella kostnader och intäkter. Nedan redovisas innehållet i dessa poster.

6.3 Pensionskostnader

Pensionskostnaderna för de anställdas och förtroendevaldas pensioner beräknas enligt prognoser från Skandia och Folksam april 2024.

Pensionskostnaderna minskar markant för år 2025 jämfört med budgeterade kostnader år 2024. Pensionskostnaderna styrs av inflationen vilket har medfört att det har varit höga för kommunen under några år. Nu när inflationen har avstannat blir effekten att pensionskostnaderna minskar i jämförelse med åren innan. Bedömningen är att redan år 2025 minska pensionskostnaderna med över 100 mkr i jämförelse med budgeterade kostnader år 2024.

Den totala pensionskulden beräknas år 2024 uppgå till 1 385 mkr. Kostnaderna inkluderar löneskatt. Utöver den del som skuldförs finns även den så kallade ansvarsförbindelsen som avser förmåner intjänade före 1997. Enligt gällande lagstiftning för kommunerna ska denna del av skulden redovisas vid sidan av balansräkningen. Ansvarsförbindelsen för 2017 var 657 mkr för att minska till 628 mkr år 2025. Även dessa belopp inkluderar löneskatt.

6.4 Finansiella intäkter och kostnader samt koncerninterna mellanhavanden

Med finansiella kostnader och intäkter avses i första hand räntekostnader och ränteintäkter samt vissa finansiella avgifter till banker med flera för hantering av likvida transaktioner.

Utifrån marknadens förväntningar om framtida räntenivåer beräknas räntekostnader bli -54,4 mkr år 2025, -67 mkr år 2026 och -73,3 mkr år 2027. Lågräntemiljön före år 2022–2023 är ett minne blott. Även om räntan ser ut att vara på väg ner kommer nivåerna inte under denna planperiod, och förmodligen inte heller längre fram i tiden, att vara så låga som innan inflationsökningen.

Räntekostnaderna är knutna till hur mycket kommunen kommer att investera och vilken upplåning som krävs för detta. För 2025 beräknar kommunen att lånesumman den sista december kommer att uppgå till 2 850 mkr (koncernen 5 810 mkr), vilket är en ökning med 300 mkr i jämförelse med året innan. Under planperioden kommer lånesumman att öka till 3 650 mkr (koncernen 7 930 mkr).

Räntekostnader på pensionsskulden ingår i de finansiella kostnaderna och beräknas till -15,2 mkr år 2025. Det är en markant minskning i jämförelse med budgeterad kostnad om -40,6 mkr år 2024 .

De finansiella intäkterna består av årlig utdelning från AB Väsbyhem samt borgensavgift. För 2025 är borgensavgiften fastställd till 0,45 procent av nyttjad borgenssumma. Utifrån lånevolymen på ca 3,5 miljarder kr i bolaget beräknas borgensavgiften bli cirka 15,1 mkr.

Ränteintäkter från den affärsdrivande verksamheten avseende finansiering av investeringar i VA-verksamheten uppgår år 2025 till 4,8 mkr. Kommunen samarbetar med AB Väsbyhem i projekt för bostadssociala ändamål med mera och för detta bidrar bolaget med 11 mkr. Bidraget ska bland annat gå till säkrare och tryggare boendemiljö inom projekten Tryggt boende och Ung & Trygg samt trygghetsskapande åtgärder för projekt inom utemiljö och gemensamma mötesplatser.

6.5 Avskrivningar

De totala avskrivningarna för investeringar uppgår till 167,2 mkr 2025. För åren 2026–2027 uppgår de till 183,1 mkr respektive 204,2 mkr. Storleken på avskrivningarna påverkas av genomförandegraden på investeringarna. Den kan också påverkas av om kommunen betalar investeringen eller om en annan part investerar. I sistnämnda fall betalas och redovisas kapitaltjänstkostnaderna istället som del av hyra.

6.6 Balansbudget 2025–2027

Balansbudgeten visar kommunens finansiella ställning vid en viss tidpunkt, det vill säga vilka tillgångar som finns samt hur dessa är finansierade, vilket redovisas på skuldsidan. För perioden 2025–2027 planeras investeringar på totalt 2 792 mkr. Med en genomförandegrad på 75 procent hamnar genomförda investeringar på 2 094 mkr, och det är viktigt att redan i nuläget se vilka effekter investeringarna får på kommunens ekonomi på lite längre sikt. Utifrån givna förutsättningar i resultat- och investeringsbudget har balansbudgeten upprättats för planperioden.

Tabell 5 Balansbudget 2024–2027 samt prognos 2024, per 31 december respektive år.

BALANSBUDGET Mkr, ställning 31 december respektive år					
Mkr	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Tillgångar					
Anläggningstillgångar	4 929	3 495	5 438,3	6 075	6 762
Omsättningstillgångar	442	585	331	330	352
<i>varav kassa</i>		215	0	0	0
Summa tillgångar	5 371	4 740	5 769	6 405	7 114
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	2 252	2 233	2 282	2 415	2 502
Avsättningar för pensioner	539	477	558	559	565
Övriga avsättningar	65	64	67	69	71
Långfristiga skulder	2 372	1 962	2 852	3 356	3 955
<i>varav bankskuld</i>	2 282	1 710	2 300	2 850	3 650
Kortfristiga skulder	143	496	10	7	20
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	5 371	4 740	5 769	6 405	7 114
Soliditet					

BALANSBUDGET Mkr, ställning 31 december respektive år					
Inkl ansvarsförbindelser*	27%	30%	26%	26%	25%
Exkl ansvarsförbindelser	42%	47%	40%	38%	35%
*Ansvarsförbindelsen, mkr	810	793	777	735	735

En viss osäkerhet råder kring när i tiden och i vilken omfattning investeringarna kommer att genomföras. Genomförandegraden beräknas till 75 procent för planperioden 2025–2027 vilket har beaktats i beräkningen av kommunens upplåningsbehov.

Finansiering av investeringar sker via självfinansiering, markintäkter i samband med exploateringar, gatukostnadsersättningar och VA-anslutningsavgifter samt eventuell nyupplåning. För kommunen uppgår självfinansieringsgraden (resultat och avskrivningar) i genomsnitt till 9 procent för 2025–2027. 2023 fanns externa lån om 930 mkr. 2024 ökar lånebehovet till 1 710 mkr. För 2025 bedöms lånebehovet stiga med 295 mkr och därefter med 275 mkr år 2026. Den totala lånevolymen beräknas under planperioden uppgå till 3 650 mkr. Intäkter kopplade till investeringar beräknas uppgå till ca 353 mkr fram till 2027. I likhet med själva investeringarna råder osäkerhet kring när intäkterna väl kommer in och de är därför bedömda utifrån försiktighetsprincipen.

Utifrån balansräkningen beräknas soliditeten, eget kapital i relation till tillgångar, vilken visar kommunens långsiktiga betalningsförmåga och uttrycks i procent. Det uppsatta målet, 30 procent, beräknas inte att uppnås 2025 utan kommer att hamna på cirka 26 procent till följd av stora tillfälliga pensionskostnader och investeringar som tar ett stort utgiftsutrymme i anspråk under 2024 och 2025. Kommunens självfinansiering i anslutning till dessa år ökar dock genom prognostiserade exploateringsintäkter och främst år 2026, vilket medför en motsatt effekt på soliditeten.

6.7 Koncerngemensam finansverksamhet

Låneram för kommunkoncernen och bolag ska i enlighet med antagen finanspolicy och finansiella föreskrifter årligen anges i samband med Flerårsplan och budget.

Ram för kommunkoncernens externa upplåning.

Tabell 6 Koncernlåneram (mkr).

Kategori	Beslutad 2023	Beslutad 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Upplands Väsby kommun	930	1 710	2 300	2 850	3 650
AB Väsbyhem	2 660	2 660	3 210	3 510	4 080
Koncernlåneram	3 635	5 492	5 810	6 930	7 930

6.8 Borgen

Borgensramen är densamma som låneramen i tabellen ovan för AB Väsbyhem. En borgensavgift om 0,45 procent av lånesumman erläggs till kommunen.

6.9 Nämndernas kommunersättningar

Kommunersättningarna ökar med 225,7 mkr år 2025, eller 7,2 procent. I ökningen ingår volymkompensation med 25,7 mkr inom utbildningsnämndens och omsorgsnämndens verksamheter, en generell priskompensation med 3,1 procent år 2025 vilket motsvarar 97,1 mkr, samt övriga förändringar med 143,6 mkr. Det ingår även ett effektiviseringskrav på 1,3 procent vilket motsvarar – 40,8 mkr i kommunersättningen.

Under rubriken Nämnders uppdrag och budget beskrivs budgeten för respektive nämnd mer detaljerat.

Tabell 7. Kommunersättning per nämnd, mkr

Nämnd/utskott	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Kommunstyrelsen	257,5	295,1	291,2	285,2
- avkastningskrav fastighet	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8
Teknik- o fastighetsutskottet	147,4	168,2	178,9	188,8
Överförmyndarnämnden	4,3	5,5	5,6	5,7
Attunda Räddningstjänst	35,3	36,7	38,0	38,7
Revision	2,1	2,3	2,4	2,4
Utbildningsnämnden	1 465,0	1 534,7	1 578,7	1 642,1
Socialnämnden	218,1	227,4	231,5	235,7
Omsorgsnämnden	814,6	886,1	941,2	977,4
Familjerättsnämnden	4,4	0,0	0,0	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	173,7	188,5	207,9	222,9
Bygg- och miljönämnden	21,1	24,5	23,5	24,0
Summa	3 141,5	3 367,2	3 497,1	3 621,0
Summa exkl avkastn.krav	3 143,3	3 369,0	3 498,9	3 622,8

Tabell 8. Årlig förändring, mkr

Nämnd/utskott	Förändring 2025	Förändring 2026	Förändring 2027
Kommunstyrelsen	37,7	-4,0	-5,9
- avkastningskrav fastighet	0,0	0,0	0,0
Teknik- o fastighetsutskottet	20,8	10,7	10,0
Överförmyndarnämnden	1,3	0,1	0,1
Attunda Räddningstjänst	1,3	1,3	0,7
Revision	0,2	0,0	0,0
Utbildningsnämnden	69,7	44,0	63,3
Socialnämnden	9,3	4,1	4,2
Omsorgsnämnden	71,5	55,1	36,1
Familjerättsnämnden	-4,4	0,0	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	14,8	19,5	14,9

Bygg- och miljönämnden	3,4	-1,0	0,4
Summa	225,7	129,9	123,9
Förändring i %	7,2%	3,9%	3,5%

6.10 Nämndernas uppdrag och budget

6.10.1 Kommunstyrelsen

6.1.1.1 Grunduppdrag

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har rollen att samordna och följa upp kommunens verksamheter och ekonomi. Kommunstyrelsens ansvar och roll är att vara systemledare för kommunkoncernen och kommunens arbetsgivarorgan. Kommunstyrelsen är även huvudansvarig för samhällsutvecklingsprocessen.

Kommunstyrelsens prioriterade uppgift enligt flerårsplanen är att effektuera mål och uppdrag om god ekonomisk hushållning, ett gott näringslivsklimat och en inkluderande arbetsmarknad, en trygg, tillgänglig och hållbar kommun samt kommunen som attraktiv arbetsgivare. Kommunstyrelsen är krisledningsnämnd och ska fullgöra lagstadgade uppgifter under extraordinära händelser i fredstid.

Kommunstyrelsen ansvarar även för kommunens centrala administrativa stödfunktioner inom ansvarsområden för ekonomisk förvaltning, upphandling, digitalisering, kommunens lokalförsörjning, kommunikation, kommunens kontaktcenter Väsby Direkt, kansli, juridisk rådgivning, stabsfunktion för systemledning och hållbarhetsfrågor, näringslivsutveckling, samhällsplanering och exploatering.

Under kommunstyrelsen finns fyra utskott; planutskottet, näringslivs- och kompetensutskottet, klimat-, miljö- och hållbarhetsutskottet samt teknik- och fastighetsutskottet.

1.1.1.2 Uppdrag

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Vidta effektiva klimatåtgärder som stödjer den gröna omställningen (KS, Alla) <i>Stärk kommunens klimatarbete utifrån befintlig klimat- och energistrategi samt klimatbudget. KMHU, som är beredande organ till KS, fördelar avsatta medel utifrån gällande styrdokument.</i>	2024-01-01	2026-12-31

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
<p>Samnyttjande av kommunens lokaler (KS, UBN, KFN) Utred och genomför samnyttjande av lokaler för utbildning samt för kultur och fritid. Uppdraget inkluderar även översyn av lokalernas tillgänglighet för övrig verksamhet, allmänhet och föreningar.</p>	2024-01-01	2025-06-30
<p>Verksamhet för ökad social hållbarhet i Sigma centrum (KS, UBN, SN, KFN, VH) Utifrån goda exempel ska verksamheten i Sigma säkerställas. Ett utökat samarbete med Kulturskolan ska utredas. Syftet är att skapa ökad delaktighet i samhället som en del av kommunens satsning på social hållbarhet.</p>	2024-01-01	2026-12-31
<p>Samlokalisering av kontorsarbetsplatser och förändrade arbetssätt (KS) Under 2024 ska arbetet med att samlokalisera kommunens kontorsarbetsplatser påbörjas. Arbetet tar hänsyn till förändrade arbetssätt och anpassning till mindre kontorsyta. Arbetet ska utgå ifrån effektiva lösningar utifrån verksamheternas behov och ge förutsättning för en god arbetsmiljö som bidrar till att kommunen är en attraktiv arbetsgivare.</p>	2024-01-01	2025-12-31
<p>Ansvarsfull lösning för inomhusbad och simundervisning (KS, KSTFU, KFN) <i>Stora delar Vilundabadet har nått sin tekniska livslängd tidigare än förutsett och kan på sikt inte drivas vidare utan omfattande renovering. Utredningar under 2023 och 2024 visar på ett antal olika möjligheter att på kort och längre sikt säkerställa Väsbybornas tillgång till en anläggning för bad och simundervisning. Under 2024 ska beslut fatta om en ekonomiskt ansvarsfull inriktning för en lösning under planperioden 2025-2027.</i></p>	2024-01-01	2026-12-31
<p>Persontransporter (KS, UBN, ON) <i>Utred förutsättningar och ta fram en genomförandeplan för att etablera persontransporter i egen regi med tydliga krav på kvalitet och kostnadseffektivitet.</i></p>	2025-01-01	2025-12-31
<p>Fortsatt utveckling av stationsområdet (KS) <i>Efter att detaljplanen för Östra Runby med Väsby stationsområde antagits ska en genomförandeplan för det fortsatta arbetet antas.</i></p>	2025-01-01	2026-12-31
<p>Utvärdera funktionen äldreombudsman/äldrelots (KS, ON) <i>Den införda funktionen äldrelots utvärderas för att kunna ta ställning till det eventuella behovet av en äldreombudsman.</i></p>	2025-01-01	2025-06-30
<p>Arbete mot utanförskap bland barn och unga (KS, KFN, UBN, SN) <i>Förstärkt arbete med att motverka risker för utanförskap och gängkriminalitet genom att fånga upp barn och unga under tiden mellan skola, fritidsverksamhet och hem. Arbetet för att motverka våld i nära relationer ska också stärkas.</i></p>	2025-01-01	2025-06-30
<p>Suicidprevention (KS) <i>Arbetet för att förebygga självmord ska stärkas genom tydliga riktlinjer, en handlingsplan, ansvar för samordning samt utbildning för personal.</i></p>	2025-01-01	2026-12-31
<p>Öka skyddet av mark i Väsby (KS) <i>Utred förutsättningarna för att skydda utvalda naturområden.</i></p>	2025-01-01	2025-12-31
<p>Utreda ny upphandlingsform (KS, KSTFU) <i>Utred nya upphandlingsformer i syfte att skapa besparingar och kvalitet samt att undvika att projekt fördras.</i></p>	2025-01-01	2025-12-31

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Utvecklande sommarjobb (KS) <i>Utökat arbete för att fler organisationer, både inom näringsliv och civilsamhälle, ska ha möjlighet att ta emot sommarjobbare, med målet att öka antalet sommarjobbplatser för ungdomar.</i>	2025-01-01	2025-06-30
Stöd till det lokala näringslivet (KS) <i>Med ökat samarbete mellan företag och civilsamhälle föreningsliv skapas förutsättningar att främja social hållbarhet. Genom att kombinera resurser och expertis kan dessa aktörer spela en betydande roll för ett mer inkluderande och välmående samhälle. Sociala företag drivs med syftet att skapa positiv samhällspåverkan genom bedriven verksamhet. Utred de förutsättningar som kompletterar pågående näringslivsinitiativ, t ex utbildning, nätverksmöjligheter och företagstjänster.</i>	2025-01-01	2025-12-31
Sällsboende i Lavendelgården (KS) <i>Utredning avseende ett generationsboende, för yngre och äldre, s.k. SällBo, som även kan fungera som ett integrationsprojekt. Boende erbjuds en egen mindre lägenhet, med större gemenskapstutor.</i>	2025-01-01	2025-12-31

6.10.1.1 Budget

Driftbudget, mkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
<i>Flytt av ansvar mellan nämnder</i>		2,1	3,7	0,0	0,0
<i>Förändring volymer</i>		0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Förändring pris och lön</i>		7,8	7,7	8,8	8,7
<i>Övriga förändringar</i>		25,9	26,3	-12,8	-14,7
Summa förändring		35,7	37,7	-4,0	-5,9
Kommunersättning	221,7	257,5	295,1	291,2	285,2
Övriga intäkter	133,4	111,9	114,7	117,6	120,5
Summa Intäkter	355,1	369,4	409,8	408,7	405,7
Kostnader	452,1	367,6	408,0	406,9	403,9
Resultat	-98,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Kommunersättning/inv, kr	4 422	5 061	5 819	5 682	5 495

Justerat med nya prioriteringar

I kommunstyrelsens ram innefattas allmän löne- och prisuppräknings med 3,1 procent samt en generell effektivisering på -1,3 procent. Löne- och prisuppräknings uppgår till 7,7 mkr och nämnden ska genomföra generella effektiviseringar motsvarande 3,2 mkr. Därutöver ska nämnden anpassa och effektivisera verksamheten motsvarande totalt 5 mkr från år 2025.

Kommunersättningen för kommunstyrelsen utökas med 33,3 mkr år 2025, från 257,5 mkr till 290,7 mkr. I utökningen ingår en allmän löne- och prisuppräknings med 3,1 procent samt en generell effektivisering på -1,3 procent. Utöver det ingår en rad övriga förändringar som finns specificerade i tabellerna nedan samt flytt av ansvar mellan nämnder som uppgår till 3,7 mkr för 2025.

Tillskott/avdrag	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Pris och lön	7,7	8,8	8,7
Politiska prioriteringar			
Social hållbarhet	-10,0	-6,2	
Detaljplaner (flertal)	7,0	-3,0	
Effektivisering	-5,0		
Få tillbaka besparing kontorslokaler	0,0	10,0	-10,0
Arbete mot utanförskap bland barn och unga	10,0		
Resurser för arbete mot välfärdsbrottslighet	1,4		
Resurser till samlokalisering	2,0		-2,0
Permanent tillskott			
Val	3,0		
Successiv utfasning exploateringsintäkter	10,0		
Kapitaltjänst digitalisering	1,4	1,3	
Cybersäkerhet (licenser, flytt datahall m.m.)	0,8	0,8	
Kontorslokaler		-10,0	
Konsulter	-2,5	-2,5	
Rent, tryggt och snyggt (hör ihop med investeringar)	1,0	1,0	
Kompensation för ökad PO (40 %)	0,8		
Kompensation SPLEX för ökad PO (40 %)	0,14		
Medel för DP Västra allé (SPLEX)		-1,0	-1,0
Detaljplan förskola, SÄBO V Väsby	0,0	0,0	0,0
Centrala medel för klimatanpassning att fördela ut.	2,0	2,0	2,0
Ökade kostnader för avtal, licenser digi	5,0		
Markköp SPLEX	2,2		
Ökade kostnader säkerhet	1,8		
Tillfälliga tillskott			
Utredning persontransporter	1,5	-1,5	
Val Europa	-3,0		
Effektiviseringar			
Generell effektivisering	-3,2	-3,7	-3,6

Specifikation över flytt mellan nämnder	Budget 2025
Kostnader FM-enhet KS	2,3
Kostnader FM-enhet KLK	-0,6
BID (Medfinansiering/medborgarbudget)	-1
Medel för detaljplan Västra Eds allé (SPLEX)	3,0

De centrala förvaltningskontoren har stort behov av en samlad, gemensam FM-tjänst. En sådan kommer att etableras den 1 januari 2025 och vara anpassad till de behov som finns i ett gemensamt kommunhus. Med anledning av det flyttas från och med 2025 en del av kommunersättningen från alla kontor till kommunstyrelsen för att kunna finansiera dessa kostnader som uppskattas till 2,3 mkr.

6.10.2 Teknik- och fastighetsutskottet

6.10.2.1 Grunduppdrag

Teknik- och fastighetsutskottet ansvarar för att vårda och sköta fast egendom, bygga och anlägga fast egendom, förberedelser för fastighetsbildning, vatten- och avloppstjänster, avfallshantering och trafiksäkerhet.

6.10.2.2 Uppdrag

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Vidta effektiva klimatåtgärder som stödjer den gröna omställningen (KS, Alla) <i>Stärk kommunens klimatarbete utifrån befintlig klimat- och energistrategi samt klimatbudget. KMHU, som är beredande organ till KS, fördelar avsatta medel utifrån gällande styrdokument.</i>	2024-01-01	2026-12-31
Ny specialhall för gymnastik i Sigma (KSTFU, KFN, VH) <i>Baserat på kommunstyrelsens lokalförsörjningsplan ska förutsättningarna för en ny specialhall för gymnastik i Sigma utredas. Detta som en del av kommunens satsning på social hållbarhet. Samverkan med Väsbyhem och andra aktörer ingår i uppdraget.</i>	2024-01-01	2024-12-31
Ansvarsfull lösning för inomhusbad och simundervisning (KS, KSTFU, KFN) <i>Stora delar Vilundabadet har nått sin tekniska livslängd tidigare än förutsett och kan på sikt inte drivas vidare utan omfattande renovering. Utredningar under 2023 och 2024 visar på ett antal olika möjligheter att på kort och längre sikt säkerställa Väsbybornas tillgång till en anläggning för bad och simundervisning. Under 2024 ska beslut fatta om en ekonomiskt ansvarsfull inriktning för en lösning under planperioden 2025-2027.</i>	2024-01-01	2026-12-31
Iordningsställande av spontanidrottsytor (KFN, KSTFU) <i>Iordningsställande av vissa spontanidrottsytor, starta med Apoteksskogen, vid Holmvägen.</i>	2025-01-01	2025-12-31
Bibliotek på Centralvägen (KFN, KSTFU, VH) <i>Flytta nuvarande huvudbibliotek och inrätta detta på platsen där medborgarhuset tidigare stod. Väsbyhem och kommunen ska i samråd arbeta för att ny detaljplan för Nya Elis park antas, innehållande bostäder och verksamhetslokaler för bland annat ett bibliotek. Fram till att byggnationen startar ska platsen aktiveras och levandegöras med fokus på att skapa en trygg och trivsamt plats för Väsbyborna.</i>	2025-01-01	2028-12-31
Säkra hämta/lämna-zoner vid skolor (KSTFU) <i>Skapa säkra lösningar för att hämta och lämna barn vid kommunens samtliga skolor där det idag saknas.</i>	2025-01-01	2025-12-31
Renovera skolgård och lektytor (KSTFU) <i>Utveckla skolgård och lektytor vid kommunala skolor, börja med Breddensskolan och Runbyskolan.</i>	2025-01-01	2025-12-31
Utreda ny upphandlingsform (KS, KSTFU) <i>Utred nya upphandlingsformer i syfte att skapa besparingar och kvalitet samt att undvika att projekt fördras.</i>	2025-01-01	2025-12-31

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Rent, tryggt och snyggt-satsning (KSTFU) <i>Upplands Väsby ska vara rent, tryggt och snyggt. Detta som en del av satsningen på social hållbarhet. Uppdraget innebär en kraftsamling inom städning, reparationer av trasig yttre miljö samt klottersanering. Insatser ska ske i samverkan med externa fastighetsägare och andra aktörer.</i>	2025-01-01	2025-12-31

6.10.2.3 Budget

Driftbudget, mkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
<i>Flytt av ansvar mellan nämnder</i>		0,5	-2,4	0,0	0,0
<i>Förändring volymer</i>		0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Förändring pris och lön</i>		4,8	4,6	5,2	5,5
<i>Övriga förändringar</i>		5,3	18,6	5,5	4,4
<i>Summa förändring</i>		10,6	20,8	10,7	10,0
Kommunersättning	136,7	147,4	168,2	178,9	188,8
Övriga intäkter	577,3	588,9	620,4	635,9	651,8
<i>Summa Intäkter</i>	<i>714,0</i>	<i>736,3</i>	<i>788,5</i>	<i>814,7</i>	<i>840,6</i>
Kostnader	733,1	736,3	788,5	814,7	840,6
Resultat inkl affärsdr. vht	-19,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat exkl affärsdr. vht	-6,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunersättning/inv, kr	2 727	2 897	3 315	3 490	3 637

Justerat med nya prioriteringar

Kommunersättningen ökar med 20,7 mkr år 2025. Allmän pris- och lönekompensation 3,1 procent innebär 4,6 mkr för år 2025. Samma pris- och lönekompensationer gäller även för år 2026–2027.

Nämnden åläggs ett generellt effektiviseringskrav år 2025 på 1,3 procent vilket motsvarar 1,9 mkr. Effektiviseringskravet är detsamma för år 2026–2027 det vill säga 1,3 procent årligen.

Utöver det ingår en rad övriga förändringar som finns specificerade i tabellerna nedan samt flytt av ansvar mellan nämnder som uppgår till –2,4 mkr för 2025.

Tillskott/avdrag	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Pris och lön	4,6	5,2	5,5
Politiska prioriteringar			
Konsulter	-2,5	-2,5	
Hämta-lämna zoner	0,7	0,7	
Hundrastgårdar/hundbad	0,2		0,2
Rent, tryggt och snyggt	2,7		
Reservkraft	2,90	1,50	0,00
Utemiljö Väsbykolan	1,70	1,50	0,80
Vinterväghållningskostnader	6,00		
Utemiljö Bredden- och Runbyskolan	0,20		
Permanent tillskott			
Förändrad kapitaltjänst infrastruktur	6,6	5,0	4,3
Komponentavskrivning	1,5	1,5	1,5

Kompensation för ökad PO (40 %)	0,5		
Kompensation ökad internränta 0,5 procent	4,9	0,9	1,7
Justering internränta	-4,9	-0,9	-1,7
Effektiviseringar			
Generell effektivisering	-1,9	-2,2	-2,3

Specifikation över flytt mellan nämnder	Budget 2025
Kostnader FM-enhet KS (KSB)	-0,4
Rent, tryggt och snyggt	1,0
Medel för DP Västra allé	-3

6.10.3 Utbildningsnämnden

6.10.3.1 Grunduppdrag

Inom utbildningsnämndens ansvarsområde finns förskola, pedagogisk omsorg, skolbarnomsorg, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasium, gymnasiesärskola, informationsansvar för ungdomar 16–19 år, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna samt utbildning i svenska för invandrare. Inom nämndens ansvarsområde finns både kommunala och privata utförare.

6.10.3.2 Uppdrag

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Stärk det förebyggande arbetet för barn och unga i samarbete med civilsamhället (UBN, SN, KFN) <i>Gemensamt utveckla och stärka resurser som utgår från barn och ungas perspektiv i syfte att motverka risk för utanförskap.</i>	2023-01-01	2025-12-31
Vidta effektiva klimatåtgärder som stödjer den gröna omställningen (KS, Alla) <i>Stärk kommunens klimatarbete utifrån befintlig klimat- och energistrategi samt klimatbudget. KMHU, som är beredande organ till KS, fördelar avsatta medel utifrån gällande styrdokument.</i>	2024-01-01	2026-12-31
Samnyttjande av kommunens lokaler (KS, UBN, KFN) <i>Utred och genomför samnyttjande av lokaler för utbildning samt för kultur och fritid. Uppdraget inkluderar även översyn av lokalernas tillgänglighet för övrig verksamhet, allmänhet och föreningar.</i>	2024-01-01	2025-06-30
Verksamhet för ökad social hållbarhet i Sigma centrum (KS, UBN, SN, KFN, VH) <i>Utifrån goda exempel ska verksamheten i Sigma säkerställas. Ett utökat samarbete med Kulturskolan ska utredas. Syftet är att skapa ökad delaktighet i samhället som en del av kommunens satsning på social hållbarhet.</i>	2024-01-01	2026-12-31
Persontransporter (KS, UBN, ON) <i>Utred förutsättningar och ta fram en genomförandeplan för att etablera persontransporter i egen regi med tydliga krav på kvalitet och kostnadseffektivitet.</i>	2025-01-01	2025-12-31

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Kulturgaranti för barn och unga (UBN, KFN) <i>Utred och inför en kulturgaranti som innebär att alla elever i ett antal utvalda årskurser garanteras en kulturupplevelse via skolan varje år. Det kan innebära föreställningar i kommunens scenrum, besök på Gunnes gård eller workshops hos kulturskolan.</i>	2025-01-01	2025-12-31
Arbete mot utanförskap bland barn och unga (KS, KFN, UBN, SN) <i>Förstärkt arbete med att motverka risker för utanförskap och gängkriminalitet genom att fånga upp barn och unga under tiden mellan skola, fritidsverksamhet och hem. Arbetet för att motverka våld i nära relationer ska också stärkas.</i>	2025-01-01	2025-06-30

6.10.3.3 Budget

Driftbudget, mkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Flytt av ansvar mellan nämnder		0,0	-0,2	0,0	0,0
Förändring volymer		23,4	11,1	11,1	13,1
Förändring pris och lön		48,2	45,4	47,6	48,9
Övriga förändringar		15,2	13,4	-14,7	1,3
Summa förändring		86,8	69,7	44,0	63,3
Kommunersättning	1 378	1 465	1 534,7	1 578,7	1 642,1
Övriga intäkter	814	755	830	851	872
Summa Intäkter	2 192	2 220	2 364,7	2 429,5	2 514,1
Kostnader	2 195	2 220	2 364,7	2 429,5	2 514,1
Resultat	-3	0	0	0	0
Kommunersättning/inv, kr	27 489	28 799	30 255	30 806	31 631

Justerat med nya prioriteringar

Budgetbeloppen utgår från år 2024 men har korrigerats i enlighet med direktivets angivna förutsättningar gällande uppräknig för pris och löneökningar med 3,1 procent och generella effektiviseringar med 1,3 procent samt politiska prioriteringar enligt tabellen nedan.

Under 2024 utreds förutsättningarna för akutskola och för 2025 omprioriteras medel för att reservera 0,5 mkr i samband med ansökan om statsbidrag.

I tabellen framgår att direktivets effektiviseringar tas bort.

Tabellen med nya prioriteringar

Tillskott/avdrag	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Volymförändring	11,1	11,1	13,1
Pris och lön	45,4	47,6	48,9

Politiska prioriteringar			
Läromedelspotten	-1		
Speciallärare	3,8		
Permanent tillskott			
Ökade kostnader i samband med nybyggnation, underlag se separat fil Hyreskompensation	6,5	5,3	21,8
Omställningsstöd VNG (Spåkont.)	-0,7		
Kompensation för ökad PO (40 %)	2,4		
Kompensation ersättning till fristående för ökad PO (40 %)	2,4		
Effektiviseringar			
Generell effektivisering	-19,0	-19,9	-20,5
Ej effektivisera	19,0		

Kostnader i samband med nybyggnation kan avse byggnation till den egna region som hanteras genom lokaldelen i pengarna som då räknas upp mer än den generella uppräknings för att täcka de kostnader som uppstår. Alternativt kan det röra sig om externa aktörer som har nya lokaler där merkostnader täcks via lokalkostnadstäckning. För perioden gäller om- och nybyggnationerna:

- Nytt kök Grimstaskolan
- Paviljonger Runby skola
- Smedsgårdsskolan
- Viraskolan (extern)

Det finns alltid en osäkerhet kring nybyggnation gällande tidplan och kostnader. I förutsättningarna till flerårsplan har direktivets siffror använts.

Både gällande volymer och kostnader för nybyggnation kommer eventuella förändringar hanteras i arbetet med verksamhetsplan.

Specifikation över flytt mellan nämnder	Budget 2025
Kostnader FM-enhet KS (KSB)	-0,2

6.10.3.4 Volymer

Volymkompensation

Volym/ålder	Verksamhet	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
1-5 år	Förskola	-4,8	-1,1	-3,0
6-12 år	Fritidshem	1,3	0,2	1,1
6 år	Förskoleklass	-2,4	-1,3	3,3
7-15 år	Grundskola	15,7	12,9	8,5
16-18 år	Gymnasieskola	1,3	0,4	3,2
Summa		11,1	11,1	13,1

Befolkningsprognos

Prognostiserat antal invånare	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
1-5 år	3 152	3 109	3 099	3 073
6-12 år	4 697	4 774	4 784	4 850
6 år	704	669	651	698
7-15 år	5 852	5 977	6 080	6 148
16-18 år	1 850	1 860	1 864	1 889

Volymer under planperioden är beräknade utifrån direktivets förutsättningar. Dessa kan komma att ändras beroende av till exempel långsammare nyproduktion av bostäder i kommunen till följd av en sämre konjunktur.

6.10.4 Socialnämnden

6.10.4.1 Grunduppdrag

Socialnämndens verksamhetsområde innebär ansvar för verksamheter som bedrivs med kommunala utförare och av fristående huvudmän. Nämnden är huvudman för och ansvarar för att tillhandahålla och fullgöra kommunens uppgifter inom följande ansvarsområden: individ- och familjeomsorg; mottagning av flyktingar enligt bosättningslagen; ensamkommande flyktingbarn; stödinsatser för flyktingar och andra personer för att underlätta inträde på arbetsmarknaden; ansvar för konkurrensneutralitet.

6.10.4.2 Uppdrag

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Stärk det förebyggande arbetet för barn och unga i samarbete med civilsamhället (UBN, SN, KFN) <i>Gemensamt utveckla och stärka resurser som utgår från barn och ungas perspektiv i syfte att motverka risk för utanförskap.</i>	2023-01-01	2025-12-31
Vidta effektiva klimatåtgärder som stödjer den gröna omställningen (KS, Alla) <i>Stärk kommunens klimatarbete utifrån befintlig klimat- och energistrategi samt klimatbudget. KMHU, som är beredande organ till KS, fördelar avsatta medel utifrån gällande styrdokument.</i>	2024-01-01	2026-12-31
Verksamhet för ökad social hållbarhet i Sigma centrum (KS, UBN, KFN, SN, VH) <i>Utifrån goda exempel ska verksamheten i Sigma säkerställas. Ett utökat samarbete med Kulturskolan ska utredas. Syftet är att skapa ökad delaktighet i samhället som en del av kommunens satsning på social hållbarhet.</i>	2024-01-01	2026-12-31
Arbete mot utanförskap bland barn och unga (KS, KFN, UBN, SN) <i>Förstärkt arbete med att motverka risker för utanförskap och gängkriminalitet genom att fånga upp barn och unga under tiden mellan skola, fritidsverksamhet och hem. Arbetet för att motverka våld i nära relationer ska också stärkas.</i>	2025-01-01	2025-06-30

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Förebyggande arbete med familjer (SN) <i>Förstärka och utveckla stöd genom t ex föräldrarådgivare riktade mot föräldrar med barn i förskolor och skolor.</i>	2025-01-01	2026-12-31

6.10.4.3 Budget

Driftbudget, mkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
<i>Flytt av ansvar mellan nämnder</i>		-1,6	-1,4	0,0	0,0
<i>Förändring volymer</i>		0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Förändring pris och lön</i>		7,6	6,9	7,0	7,2
<i>Övriga förändringar</i>		-0,8	-0,5	-3,0	-3,0
<i>Summa förändring</i>		5,2	5,0	4,1	4,2
Kommunersättning	217,2	222,4	227,4	231,5	235,7
Övriga intäkter	43,0	33,7	34,5	35,4	36,3
<i>Summa Intäkter</i>	<i>260,2</i>	<i>256,1</i>	<i>261,9</i>	<i>266,9</i>	<i>271,9</i>
Kostnader	260,8	256,1	261,9	266,9	271,9
Resultat	-0,6	0	0	0	0
Kommunersättning/inv, kr	4 332	4 431	4 483	4 517	4 540

Justerat med nya prioriteringar

Beloppen har justerats enligt direktiven med en förändring om 3,1 procent på kommunersättningen 2025-2027 6,9 mkr för 2025, 7,0 mkr för 2026 och 7,1 mkr för 2027. De generella effektiviseringarna på -1,3 procent av kommunersättningen 2025–2027 innebär en total effektivisering för nämnden på 2,9 mkr 2025 och 2026, och för 2027 3,0 mkr. Den totala kommunersättningen ökar med 5 mkr inklusive politiska prioriteringar.

Under 2025 kommer en ny socialtjänstlag att träda i kraft. Den nya lagen lägger fokus på att främja jämlika och jämställda levnadsvillkor, ha ett förebyggande perspektiv och vara lätt tillgänglig. Regeringen har aviserat statsbidrag, eventuellt generella sådana, i samband med den nya lagen. Blir det generella statsbidrag ska dessa tillföras omsorgs- och socialnämnderna i deras arbete med att införliva den nya lagen.

Tabellen med nya prioriteringar

Tillskott/avdrag	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Pris och lön	6,9	7,0	7,2
Politiska prioriteringar			
Fördelningsmodell familjerätten	0,6		
Lönerev. uppräknig ej effektivisering	1,5		
Permanenta tillskott			
Kompensation för ökad PO (40 %)	0,6		
Kompensation FRN för ökad PO (40 %)	0,06		
Effektiviseringar			
Teknisk justering extra satsning	0,3		
Extra satsningar	-0,7		

Generell effektivisering	-2,9	-3,0	-3,0
--------------------------	------	------	------

Övriga förändringar innebär kompensation för ökat PO avgift 0,7 mkr samt minskat anslag för projekt "Dialog utan dom" -0,4 mkr.

Specifikation över flytt mellan nämnder	Budget 2025
OH avdelningen verksamhetsstöd och utveckling flytt till ON	-1,4

Delade kostnader för avdelningen verksamhetsstöd och utveckling -1,4 mkr till Omsorgsnämnden.

6.10.5 Omsorgsnämnden

6.10.5.1 Grunduppdrag

Omsorgsnämnden ansvarar för äldreomsorg och omsorg om funktionsnedsatta. Inom nämndens ansvarsområde finns både kommunala och privata utförare.

6.10.5.2 Uppdrag

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Vidta effektiva klimatåtgärder som stödjer den gröna omställningen (KS, Alla) <i>Stärk kommunens klimatarbete utifrån befintlig klimat- och energistrategi samt klimatbudget. KMHU, som är beredande organ till KS, fördelar avsatta medel utifrån gällande styrdokument.</i>	2024-01-01	2026-12-31
Persontransporter (KS, UBN, ON) <i>Utred förutsättningar och ta fram en genomförandeplan för att etablera persontransporter i egen regi med tydliga krav på kvalitet och kostnadseffektivitet.</i>	2025-01-01	2025-12-31
Utvärdera funktionen äldreombudsman/äldrelots (KS, ON) <i>Den införda funktionen äldrelots utvärderas för att kunna ta ställning till det eventuella behovet av en äldreombudsman.</i>	2025-01-01	2025-06-30
Införande av kommunal hemtjänst (ON) <i>Starta kommunal hemtjänst och gör den valbar för kommunens hemtjänstbrukare.</i>	2025-01-01	2025-06-30

6.10.5.3 Budget

Driftbudget, mkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
<i>Flytt av ansvar mellan nämnder</i>		0,0	0,6	0,0	0,0
<i>Förändring volymer</i>		20,9	14,6	23,0	18,7
<i>Förändring pris och lön</i>		26,4	25,3	27,5	29,2
<i>Övriga förändringar</i>		14,2	31,0	4,6	-11,7
<i>Summa förändring</i>		61,4	71,5	55,1	36,1
Kommunersättning	753,2	814,6	886,1	941,2	977,4
Övriga intäkter	412,4	499,7	512,2	525,0	538,2

Summa Intäkter	1 165,6	1 314,4	1 398,4	1 466,3	1 515,5
Kostnader	1 186,4	1 314,4	1 398,4	1 466,3	1 515,5
Resultat	-20,8	0	0	0	0
Kommunersättning/inv, kr	15 023	16 014	17 469	18 366	18 827

Justerat med nya prioriteringar

Omsorgsnämnden har följt direktiven om pris- och löneförändringar inklusive effektiviseringar för åren 2025-2027, vilket innebär en ökning med 1,8 procent. Även volymkompensation och övriga förändringar inklusive politiska prioriteringar ger en ökning av kommunersättningen med 75 mkr år 2025 inklusive de politiska prioriteringar som redovisas i tabellen nedan.

Kommunfullmäktige har i maj 2023 gett omsorgsnämnden i uppdrag att omgående starta en översyn av social- och omsorgskontoret i syfte att effektivisera organisationen. Den organisationsöversyn som genomfördes 2023, och som påvisade utvecklingspotential inom bland annat gemensamma processer, helhetsledarskap och samverkan över gränserna, utgör en utgångspunkt för effektiviseringen. Organisationen ska effektiviseras motsvarande 5 mkr årligen.

Under 2025 kommer en ny socialtjänstlag att träda i kraft. Den nya lagen lägger fokus på att främja jämlika och jämställda levnadsvillkor, ha ett förebyggande perspektiv och vara lätt tillgänglig. Regeringen har aviserat statsbidrag, eventuellt generella sådana, i samband med nya lagen. Blir det generella statsbidrag ska dessa tillföras omsorg- och socialnämnderna i deras arbete med att införliva den nya lagen.

I tabellen framgår att direktivets generella effektiviseringar tas bort.

Tabellen med nya prioriteringar

Tillskott/avdrag	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Volymförändring	14,6	23,0	18,7
Pris och lön	25,3	27,5	29,2
Politiska prioriteringar			
Heltid för kvalitet	2,0	5,0	
Arbetsskor	0,1		
Ökad ambition tillgång till särskilt boende och äldreomsorg	13,0	7,0	
LOU & kommunal hemtjänst, utredning inom ram	5,0	5,0	
Införande av kommunal hemtjänst	7,2	-3,0	
Ökat antal platser på särskilt boende för äldre samt hemtjänst utifrån reviderade riktlinjer utöver volymkompensation	-5,0		
Personlig assistans	1,6	1,6	
Hyra Guldvivan	5,9	0,2	0,2
Subvention Guldvivan	3,1	0,3	0,3
Effektivisering SOK organisation	-5,0		
Permanent tillskott			

Kompensation för ökad PO (40 %)	1,7		
Kompensation ersättning till fristående för ökad PO (40 %)	1,4		
Effektiviseringar			
Generell effektivisering	-10,6	-11,5	-12,2
Ej effektivisera	10,6		

Specifikation över flytt mellan nämnder	Budget 2025
Kostnader FM-enhet KS	-0,8
OH utvecklingsavdelning flytt från SN	1,4

Delade kostnader för avdelningen verksamhetsstöd och utveckling 1,4 mkr till Omsorgsnämnden.

6.10.6 Kultur- och fritidsnämnden

6.10.6.1 Grunduppdrag

Kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde är kulturverksamhet, fritidsverksamhet, ungdomsverksamhet och arbetet med främjande av folkhälsa.

Kultur- och fritidskontoret är den kommunala utförare som bedriver biblioteksverksamhet, kulturskolan, Gunnes gård, Naturskolan, Vega och den mobila ungdomsverksamheten samt fritidsgårdar. En fritidsgård av fyra drivs i privat regi. Kultur- och fritidskontoret är ansvarig beställare av driften av idrotts- och fritidsanläggningarna. Utförare är kontoret för samhällsbyggnad med undantag för Vilundabadet som drivs av en privat aktör. Nämnden ansvarar för en del föreningsbidrag, bidrag till studieförbund samt finskt förvaltningsområde.

6.10.6.2 Uppdrag

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Stärk det förebyggande arbetet för barn och unga i samarbete med civilsamhället (UBN, SN, KFN) <i>Gemensamt utveckla och stärka resurser som utgår från barn och ungas perspektiv i syfte att motverka risk för utanförskap.</i>	2023-01-01	2025-12-31
Vidta effektiva klimatåtgärder som stödjer den gröna omställningen (KS, Alla) <i>Stärk kommunens klimatarbete utifrån befintlig klimat- och energistrategi samt klimatbudget. KMHU, som är beredande organ till KS, fördelar avsatta medel utifrån gällande styrdokument.</i>	2024-01-01	2026-12-31
Samnyttjande av kommunens lokaler (KS, UBN, KFN) <i>Utred och genomför samnyttjande av lokaler för utbildning samt för kultur och fritid. Uppdraget inkluderar även översyn av lokalernas tillgänglighet för övrig verksamhet, allmänhet och föreningar.</i>	2024-01-01	2025-06-30

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Ansvarsfull lösning för inomhusbad och simundervisning (KS, KSTFU, KFN) <i>Stora delar Vilundabadet har nått sin tekniska livslängd tidigare än förutsett och kan på sikt inte drivas vidare utan omfattande renovering. Utredningar under 2023 och 2024 visar på ett antal olika möjligheter att på kort och längre sikt säkerställa Väsbybornas tillgång till en anläggning för bad och simundervisning. Under 2024 ska beslut fatta om en ekonomiskt ansvarsfull inriktning för en lösning under planperioden 2025-2027.</i>	2024-01-01	2026-12-31
Verksamhet för ökad social hållbarhet i Sigma centrum (KS, UBN, SN, KFN, VH) <i>Utifrån goda exempel ska verksamheten i Sigma säkerställas. Ett utökat samarbete med Kulturskolan ska utredas. Syftet är att skapa ökad delaktighet i samhället som en del av kommunens satsning på social hållbarhet.</i>	2024-01-01	2026-12-31
Iordningsställande av spontanidrottsytor (KFN, KSTFU) <i>Iordningsställande av vissa spontanidrottsytor, starta med Apoteksskogen, vid Holmvägen.</i>	2025-01-01	2025-12-31
Bibliotek på Centralvägen (KFN, KSTFU, VH) <i>Flytta nuvarande huvudbibliotek och inrätta detta på platsen där medborgarhuset tidigare stod. Väsbyhem och kommunen ska i samråd arbeta för att ny detaljplan för Nya Elis park antas, innehållande bostäder och verksamhetslokaler för bland annat ett bibliotek. Fram till att byggnationen startar ska platsen aktiveras och levandegöras med fokus på att skapa en trygg och trivsamt plats för Väsbyborna.</i>	2025-01-01	2028-12-31
Kulturgaranti för barn och unga (UBN, KFN) <i>Utred och inför en kulturgaranti som innebär att alla elever i ett antal utvalda årskurser garanteras en kulturupplevelse via skolan varje år. Det kan innebära föreställningar i kommunens scenrum, besök på Gunnes gård eller workshops hos kulturskolan.</i>	2025-01-01	2025-12-31
Arbete mot utanförskap bland barn och unga (KS, UBN, SN, KFN) <i>Förstärkt arbete med att motverka risker för utanförskap och gängkriminalitet genom att fånga upp barn och unga under tiden mellan skola, fritidsverksamhet och hem. Arbetet för att motverka våld i nära relationer ska också stärkas.</i>	2025-01-01	2025-06-30

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Lovöppet på fritidsgårdarna (KFN) <i>Utökade öppettider under sommarlovet samt ökad kvalitet på kommunens fritidsgårdar.</i>	2025-01-01	2025-06-30

6.10.6.3 Budget

Driftbudget, mkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
<i>Flytt av ansvar mellan nämnder</i>		-0,1	-0,1	0,0	0,0
<i>Förändring volymer</i>		0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Förändring pris och lön</i>		5,9	5,4	5,8	6,4
<i>Övriga förändringar</i>		6,1	9,5	13,7	8,5
<i>Summa förändring</i>		11,9	14,8	19,5	14,9

Kommunersättning	161,8	173,7	188,5	207,9	222,9
Övriga intäkter	51,1	60,2	61,7	63,3	64,9
<i>Summa Intäkter</i>	<i>212,0</i>	<i>233,9</i>	<i>250,2</i>	<i>271,2</i>	<i>287,7</i>
Kostnader	212,9	233,9	250,2	271,2	287,7
Resultat	5,6	0	0	0	0
Kommunersättning/inv, kr	3 227	3 460	3 715	4 058	4 293

Justerat med nya prioriteringar

Kommunersättningen ökar med 14,1 mkr inklusive politiska prioriteringar år 2025. Allmän pris- och lönekompensation ökar med 3,1 procent under planperioden vilket innebär 5,4 mkr för år 2025. Nämnden åläggs ett generellt effektiviseringskrav årligen på 1,3 procent för planperioden vilket motsvarar -2,3 mkr år 2025.

Tabellen med nya prioriteringar

Tillskott/avdrag	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Pris och lön	5,4	5,8	6,4
Politiska prioriteringar			
Bygga nya omklädningsrum till ishallen			-1,5
Bygga ett nytt bibliotek på platsen för det gamla Medborgarhuset			3,5
Göra om lågdelen i Vilunda			7,5
Bygga en ny 11-spelsplan i Runby		0,5	
Bygga en ny motionsanläggning intill Runbyspåret (Runbyskola)	1,0		
Ev. Renovering/om- el nybyggnation	2,5	2,5	
Ökade resurser till kulturskolan	1,0	1,0	
Ökning av underhållsavgiften till KSB	0,6	0,4	
Flyttkostnader, engångs		1,5	
Utbyte belysningsstolpar Runbyspåret 2,9km	0,2		
Utbyte belysningsstolpar Kaiospåret 7,3km	0,5		
Ofinansierad kapitaltjänst	0,7	3,2	
Ofinansierad hyra	0,4	5,5	
Ofinansierad drift	0,1	0,5	
Lovöppet på samtliga fritidsgårdar	1,5		
Kapitaltjänst som saknas	1,2		1,6
Kulturgaranti för barn och unga	1,0		
Spontanidrottsyta	0,1		
Uteblivet statsbidrag, Stärka bibliotek Sigma C	0,4		
Funktionsnedsattas tillgång till föreningslivet	0,3		
Permanent tillskott			
Kompensation för ökad PO (40 %)	0,30		
Kompensation ökad internränta 0,5 procent	0,40		0,10
Tillfälliga tillskott			
Utreda simanläggningar	-0,50		
Utred Gunnes gård		1,0	
Effektiviseringar			
Generell effektivisering	-2,26	-2,45	-2,70

Specifikation över flytt mellan nämnder	Budget 2025
Kostnader FM-enhet KS	-0,1

6.10.6.4 Volymer

6.10.6.4.1 Kultur- & fritidsnämnden

Verksamhet	Resultat 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Bibliotek, utlån	202 853	195 000	200 000	200 000	200 000
Bibliotek, öppettimmar	2 671	2 585	2 585	2 585	2 585
Sigma, öppettimmar		1 623	1 623	1 623	1 623
Gunnes gård, besök	22 016	24 000	25 000	26 000	26 000
Gunnes gård, öppettimmar	1 104	1 100	1 200	1 200	1 200
Gunnes gård, samverkanspartners	6	3	3	3	3
Kulturskolan, elever	1 056	1 100	1 200	1 200	1 200
Vilundabadet, besök	243 061	253 000	254 000	254 000	254 000
Fritidsgårdar, besök	37 520	41 000	41 000	41 000	41 000
- Varav kommunal regi, fritidsgårdar besök	26 959	25 000	25 000	25 000	25 000
Fritidsgårdar, öppettimmar	7 607	6 150	7 000	7 000	7 000
- Varav kommunal regi, fritidsgårdar öppettimmar	5 524	4 150	4 500	4 500	4 500
Naturskolan, klassbesök	96	115	135	140	140
Öppen ungdomsverksamhet Vega, besök	7 399	6 500	6 500	6 500	6 500
Öppen ungdomsverksamhet Vega, öppettimmar	1 294	1 250	1 250	1 250	1 250
Kostnadsnyckeltal					
Kostnad/utlån bibliotek	77	95	96	116	120
Kostnad/öppettimme bibliotek	5 869	6 653	6 885	8 317	8 575
Kostnad/besök, Gunnes gård	226	165	163	183	188
Kostnad/öppettimme Gunnes gård	4 503	3 304	3 405	3 965	3 810
Kostnad/elev kulturskolan	13 846	15 894	13 429	13 845	14 274
Kostnad/besök Vilundabadet	138	132	136	140	145
Kostnad/besök fritidsgårdar	256	244	252	259	266
- Varav kommunal regi, kostnad per besökare	270	307	317	326	335

Kostnad/öppetimme fritidsgårdar	1 263	1 628	1 677	1 727	1 781
- Varav kommunal regi, kostnad per öppetimme	1 316	1 854	1 909	1 967	2 028

6.10.7 Bygg- och miljönämnden

6.10.7.1 Grunduppdrag

Bygg- och miljönämnden är en myndighetsnämnd som ansvarar för bygglov, kart- och GIS, samt för prövning och tillsyn inom miljöskydd, hälsoskydd, smittskydd, livsmedel, alkohol/tobak, receptfria läkemedel, lotteriärenden, strandskydd samt vissa naturvårdsfrågor.

6.10.7.2 Uppdrag

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Vidta effektiva klimatåtgärder som stödjer den gröna omställningen (KS, Alla) <i>Stärk kommunens klimatarbete utifrån befintlig klimat- och energistrategi samt klimatbudget. KMHU, som är beredande organ till KS, fördelar avsatta medel utifrån gällande styrdokument.</i>	2024-01-01	2026-12-31
Utökad tillsynsverksamhet (BMN) <i>Tillsyn av bygglov och miljöärenden behöver stärkas som en del i arbetet att göra Upplands Väsby till en ren och trygg plats med trivsamma miljöer. Förstärkningen är även ett led i kommunens arbete mot välfärdsbrottslighet.</i>	2025-01-01	2025-12-31

6.10.7.3 Budget

Driftbudget, mkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
<i>Flytt av ansvar mellan nämnder</i>		0,0	-0,2	0,0	0,0
<i>Förändring volymer</i>		0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Förändring pris och lön</i>		0,7	0,7	0,8	0,7
<i>Övriga förändringar</i>		0,4	3,0	-1,7	-0,3
<i>Summa förändring</i>		1,1	3,4	-1,0	0,4
Kommunersättning	17,6	21,1	24,5	23,5	24,0
Övriga intäkter	20,8	21,8	19,7	20,2	20,7
<i>Summa Intäkter</i>	<i>39,0</i>	<i>42,9</i>	<i>44,2</i>	<i>43,7</i>	<i>44,7</i>
Kostnader	38,8	42,9	44,2	43,7	44,7
Resultat	0,2	0	0	0	0
Kommunersättning/inv, kr	372	414	483	459	461

Justerat med nya prioriteringar

Kommunersättningen ökar med 3,4 mkr inklusive politiska prioriteringar år 2025. Allmän pris- och lönekompensation med 3,1 procent vilket innebär 0,7 mkr för år 2025. För år 2026 och år 2027 ökar priskompensationen med samma procentsats.

Nämnden åläggs ett generellt effektiviseringskrav år 2025 på 1,3 procent vilket motsvarar -0,3 mkr. Effektiviseringskravet för år 2026–2027 är 1,3 procent årligen.

Tabellen med nya prioriteringar

Tillskott/avdrag	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Pris och lön	0,7	0,8	0,7
Politiska prioriteringar styret			
Tillsynsverksamhet, bygglov	2,1	-1,4	
Tillsynsverksamhet, miljö	0,7		
Tillkommande licenskostnader 3D-modell	0,3		
Permanent tillskott			
Kompensation för ökad PO (40 %)	0,14		
Effektiviseringar			
Generell effektivisering	-0,3	-0,3	-0,3

Specifikation över flytt mellan nämnder	Budget 2025
Kostnader FM-enhet KS (BMK)	-0,2

6.11 Övriga nämnder

6.11.1 Överförmyndarnämnden

En gemensam överförmyndarnämnd finns för Sigtuna, Sollentuna, Upplands Väsby och Vallentuna kommuner. Verksamheten är lokaliserad i Sollentuna och personalen hör till kommunledningskontoret i Sollentuna kommun. Överförmyndarnämnden är tillsynsmyndighet för gode män, förvaltare och förmyndare.

6.11.1.1 Budget

Driftbudget, mkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
<i>Flytt av ansvar mellan nämnder</i>		0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Förändring volymer</i>		0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Förändring pris och lön</i>		0,15	0,13	0,17	0,17
<i>Övriga förändringar</i>		-0,05	1,14	-0,07	-0,07
<i>Summa förändring</i>		0,09	1,28	0,10	0,10
Kommunersättning	4,2	4,26	5,53	5,63	5,73
Övriga intäkter	0,0	0,04	0,04	0,04	0,05
<i>Summa Intäkter</i>	<i>4,2</i>	<i>4,30</i>	<i>5,58</i>	<i>5,68</i>	<i>5,78</i>
Kostnader	4,3	4,30	5,58	5,68	5,78
Resultat	-0,1	0	0	0	0
Kommunersättning/inv, kr	84	84	109	110	110

Justerat med nya prioriteringar

Kommunersättningen avser Upplands Väsby del. Kommunersättningen ökar inklusive politiska prioriteringar enligt tabellen nedan år 2025 med 1,28 mkr. Ökningen för priskompensation 3,1 procent ger 0,15 mkr. För år 2026 och 2027 ökar priskompensationen med samma procentenhet. Avdrag för effektiviseringskrav görs med 1,3 procent vilket motsvarar -0,05 mkr. Lika stor effektiviseringsprocent för år 2026–2027.

Tillskott/avdrag	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Pris och lön	0,12	0,13	
Politiska förändringar			
Extra tillskott utifrån ärenden	1,20		
Effektiviseringar			
Generell effektivisering	-0,05	-0,05	

6.11.2 Räddningstjänst

6.11.2.1 Budget

Driftbudget, mkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
<i>Flytt av ansvar mellan nämnder</i>		0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Förändring volymer</i>		0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Förändring pris och lön</i>		1,2	1,1	1,1	1,2
<i>Övriga förändringar</i>		0,92	0,2	0,2	-0,5
<i>Summa förändring</i>		2,1	1,3	1,3	0,7
Kommunersättning	33,3	35,3	36,7	38,0	38,7
Övriga intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Summa Intäkter</i>	33,3	35,3	36,7	38,0	38,7
Kostnader	32,9	35,3	36,7	38,0	38,7
Resultat	0,4	0	0,0	0,0	0,0
Kommunersättning/inv, kr	664	695	723	741	745

Justerat med nya prioriteringar

Kommunersättningen ökar med 1,3 procent inklusive politiska prioriteringar enligt tabellen nedan. Uppräkning har gjorts med 3,1 procent för pris- och löneökningar och ett effektiviseringskrav har lagts in med 1,3 procent årligen.

Tillskott/avdrag	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Pris och lön	1,10	1,14	1,18
Permanenta tillskott			
Ökning av ersättningen	0,68	0,67	
Effektiviseringar			
Generell effektivisering	-0,46	-0,48	-0,49

6.11.3 Revision

Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om nämndernas interna kontroll är tillräcklig.

6.11.3.1 Budget

Driftbudget, mkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
<i>Flytt av ansvar mellan nämnder</i>		0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Förändring volymer</i>		0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Förändring pris och lön</i>		0,04	0,04	0,05	0,05
<i>Övriga förändringar</i>		0,00	0,20	0,00	0,00
<i>Summa förändring</i>		0,04	0,24	0,05	0,05
Kommunersättning	2,0	2,08	2,33	2,37	2,42
Övriga intäkter	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Summa Intäkter</i>	<i>2,0</i>	<i>2,08</i>	<i>2,13</i>	<i>2,13</i>	<i>2,17</i>
Kostnader	2,3	2,08	2,13	2,13	2,17
Resultat	-0,3	0	0	0	0
Kommunersättning/inv, kr	39	41	46	46	47

Justerat med nya prioriteringar

Pris- och löneökning 3,1 procent samt ett effektiviseringskrav motsvarande 1,3 procent årligen. Ökningen av kommunersättningen på 0,24 mkr inkluderar politiska prioriteringar.

Tillskott/avdrag	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Pris och lön	0,04	0,05	0,05
Revisionsersättning	0,20		

6.12 Konsoliderade organisationer

6.12.1 AB Väsbyhem

6.12.1.1 Grunduppdrag

AB Väsbyhem (VH) är ett av kommunen helägt allmännyttigt kommunalt bostadsaktiebolag som verkar på marknaden i konkurrens med övriga bostadsföretag. För närvarande pågår tre nyproduktionsprojekt i bolagets regi (Hasselnöten, Eds Allé och Utsikten) som sammantaget bidrar med drygt 300 nya bostäder under åren 2025-2026. Samtidigt planeras för nya bostäder, bland annat vid platsen där gamla medborgarhuset stod och som numera går under projektnamnet Nya Elis Park.

Fler färdigställda bostäder ger högre intäkter och förbättrar driftnettot. Det totala resultatet på sista raden ökar inte i samma takt som driftnettot då färdiga projekt ger ökade kostnader för avskrivningar och räntor. Särskilt ränteeffekten har blivit mer påtaglig och kombinerat med ökade byggkostnader/projektkostnader bidrar det till att resultatet på nedersta raden är något lägre än tidigare år.

Bedömningen är att det budgeterade resultatet för år 2025 hamnar på 18,7 mkr, för år 2026 på 12,5 och år 2027 på 3,5 mkr. AB Väsbyhem tillträder under 2024 två bolag som förvärvats vilket gör att bolagskoncernen breddas med samhälls- och kommersiella fastigheter. Vid hänsyn till förvärvade bolag är prognosen för närvarande att Väsbyhemskoncernen har ett resultat för år 2025 på 38,7 mkr, för år 2026 på 32,5 mkr samt 23,5 mkr för år 2027.

Värt att poängtera är att resultatnivåerna är innan eventuella nedskrivningar. Vid fortsatt nedgång av fastigheternas marknadsvärden finns risk för resultatpåverkande nedskrivningar, främst i pågående nyproduktionsprojekt. I takt med att marknadsvärdena stabiliseras eller vänder uppåt samt att fastigheternas bokförda värden sjunker på grund av avskrivningar kommer nedskrivningarna att kunna återföras. Då blir det i stället en positiv resultateffekt för bolaget.

6.12.1.2 Uppdrag

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Vidta effektiva klimatåtgärder som stödjer den gröna omställningen (KS, Alla) <i>Stärk kommunens klimatarbete utifrån befintlig klimat- och energistrategi samt klimatbudget. KMHU, som är beredande organ till KS, fördelar avsatta medel utifrån gällande styrdokument.</i>	2024-01-01	2026-12-31
Verksamhet för ökad social hållbarhet i Sigma centrum (KS, UBN, SN, KFN, VH) <i>Utifrån goda exempel ska verksamheten i Sigma säkerställas. Ett utökat samarbete med Kulturskolan ska utredas. Syftet är att skapa ökad delaktighet i samhället som en del av kommunens satsning på social hållbarhet.</i>	2024-01-01	2026-12-31
Bibliotek på Centralvägen (KFN, KSTFU, VH) <i>Flytta nuvarande huvudbibliotek och inrätta detta på platsen där medborgarhuset tidigare stod. Väsbyhem och kommunen ska i samråd arbeta för att ny detaljplan för Nya Elis park antas, innehållande bostäder och verksamhetslokaler för bland annat ett bibliotek. Fram till att byggnationen startar ska platsen aktiveras och levandegöras med fokus på att skapa en trygg och trivsamt plats för Väsbyborna.</i>	2025-01-01	2028-12-31

6.12.1.3 Budget

Resultaträkning	Resultat Mkr 2023	Årsbudget M kr 2024	Årsbudget M kr 2025	Årsbudget M kr 2026	Årsbudget M kr 2027
Resultat	44,2	27,3	18,7	12,5	3,5

6.13 Ej konsoliderade organisationer

Kommunalförbundet Brandkåren Attunda (ägarandel 16,5 procent) bildades i maj 1997. Medlemskommuner är Knivsta, Järfälla, Sigtuna, Sollentuna, Upplands-Bro och Upplands Väsby. Syftet med förbundet är att genom samverkan inom räddningstjänsten förstärka det förebyggande arbetet, öka effektiviteten i utryckningsverksamheten samt att minska kostnaderna. På uppdrag av medlemskommunerna kan brandkåren också hantera tillsyn/tillstånd för explosiva varor. Brandkåren Attunda har tillsammans med kommunerna upprättat en nollvision avseende bränder och olyckor.

Söderhalls Renhållningsverk AB (SÖRAB) (ägarandel 10 procent) är ett regionalt avfallsbolag i norra Stockholms län som ägs av kommunerna Danderyd, Järfälla, Lidingö, Sollentuna, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Upplands Väsby och Vallentuna. SÖRAB bildades 1978. Sedan maj 1998 är SÖRAB miljöcertifierat enligt ISO 14001 och från och med 2018 även enligt ISO 9001. Bolagets uppdrag är att på ett miljöriktigt och rationellt sätt ta hand om det hushållsavfall som uppkommer i samtliga ägarkommuner förutom Stockholm, samt även verksamhetsavfall från företag i regionen.

Käppala (ägarandel 8,5 procent) producerar rent vatten och näring. Syftet med förbundets verksamhet är att rena avloppsvatten för elva medlemskommuner norr om Stockholm. Förutom rent vatten i sjöar och åar ger reningsprocessen dessutom en bonus i form av användbara restprodukter – slam och biogas. Käppalaförbundet har beviljats fortsatt och utökad verksamhet av miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Stockholms län. Beslutet medför att en fungerande avloppsvattenrening säkerställs för förbundets medlemskommuner under de kommande 25–30 åren, samtidigt som de krav som ställs på verksamheten enligt miljöbalken och andra speciallagar och förordningar uppfylls.

Norrvatten (ägarandel 7,3 procent) är ett kommunalförbund som producerar och distribuerar dricksvatten av hög kvalitet till 14 medlemskommuner med stark expansion i norra Storstockholm. 600 000 människor., Flera stora sjukhus samt Arlanda flygplats är beroende av att Norrvatten garanterar ett hälsosamt dricksvatten och därmed möjliggör regionens utveckling. Norrvatten är Sveriges fjärde största dricksvattenproducent. Vattenverket, Görvålverket, ligger vid Mälaren i Järfälla kommun.

Stockholmsregionens Försäkring AB (SRF) (ägarandel 3,6 procent) bildades 2008. Medlemmar är 21 av kommunerna i Stockholms län. SRF:s syfte är att i samarbete med kommunerna samordna upphandling och förvaltning av samlade försäkringslösningar på ett rationellt och kostnadseffektivt sätt. SRF är ett aktivt verktyg och ett stöd för kommunal riskhantering med målet att på ett optimalt sätt minska skador, förluster och störningar och att skapa effektiva, trygga och säkra kommuner. Bolaget ska tillföra kommunerna ökad kompetens inom försäkringsområdet och vara en resurs inom riskhantering, skadeförebyggande och försäkring. I egenskap av försäkringsaktiebolag står SRF under Finansinspektionens tillsyn.

Kommuninvest i Sverige ansvarar för svenska kommuners och landstings samordnade upphandling av finansiering och ägs av 294 kommuner och landsting. Kommuninvest främjar finansverksamhet genom stabil och kostnadseffektiv finansiering, finansiell rådgivning, kunskapsutveckling och samverkan. Kommuninvest är kommunsektorns största kreditgivare och Sveriges sjätte största kreditinstitut. Upplands Väsby kommun är medlem i Kommuninvest sedan 2010.

Samordningsförbundet Sollentuna-Upplands Väsby-Sigtuna (ägarandel 6,8 procent), samverkan mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen samt tre kommuner - Upplands Väsby, Sollentuna och Sigtuna, bildades 1 juni 2017 och är ett av åtta samordningsförbund i Stockholms län.

Förbundet gör det möjligt för myndigheter att samverka kring personer som behöver olika slags stöd för att kunna börja arbeta eller studera, genom insatser som kompletterar myndigheternas ordinarie sådana. Verksamhet utgår ifrån lagen om finansiell samverkan, den så kallade. Finsamlagen, från 2003.

7 Investeringar för tillväxt och kvalitet

Upplands Väsby som tillväxtkommun och ett attraktivt val av bostads- och verksamhetsort fordrar ett fokus på investeringar som främjar samhällsutveckling i form av nya bostäder och infrastruktursatsningar. Genom strategisk markexploatering och fastighetsutveckling i kombination med investeringar eftersträvas och åstadkoms maximalt resursutnyttjande för att på så vis minska behovet av extern finansiering.

De senaste åren har kommunen successivt ökat volymen för såväl tillväxt- som kvalitetshöjande investeringar. Båda formerna är centrala i kommunens utveckling och det krävs en balanserad nivå för att fortsättningsvis uppnå målet om god ekonomisk hushållning. Tillväxtinvesteringar är en nödvändighet för att fortsätta ge kommunen möjligheter att växa och nå visionen om 63 000 invånare år 2040. Finansiering sker till stor del via framtida exploateringsintäkter och på sikt med ökade skatteintäkter genom fler kommuninvånare. Kvalitetshöjande investeringar är åtgärder som antingen förlänger livslängden på en tillgång eller bidrar till ökad upplevd kvalitet för Väsbybor. Dessa investeringar finansieras av skattemedel och föranleder även ökad driftskostnad för den verksamhet som får nytta av investeringen vilket i sin tur finansieras av skattemedel.

Det finns en hög planberedskap för kommande år som medger fortsatt nybyggnation, och flera stora bostadsutvecklingsprojekt befinner sig i olika skeden i samhällsbyggnadsprocessen, till exempel Fyrklövern och Väsby Entré. Investeringsbudgeten år 2025–2027 har anpassats för att generera tillväxt och skapa förutsättningar för bostadsbyggande i enlighet med föreliggande planer samt det aktuella läget på bostadsmarknaden. I vissa fall innebär det tidsförskjutningar. I flera av de aktuella planerna är kommunens bostadsbolag Väsbyhem en viktig part, förutom privata intressenter. För kommande år planeras ett antal större projekt där det är av stor vikt att få fler aktörer delaktiga både för genomförande, finansiering och att säkerställa de samhällsfunktioner som behövs i planområdet.

Behovet av bostäder och fortsatt samhällstillväxt på lite längre sikt än kommande treårsperiod kräver redan nu att nya samhällsutvecklingsprojekt initieras. Med anledning av det är inriktningen att under kommande treårsperiod inleda och i vissa fall fortsätta utredningar för potentiella områden.

Investeringsutgifter 2024

Prognosen för investeringsutgifterna för 2024 beräknas till cirka 479 mkr och är lägre än budget om 798,4 mkr (inklusive ombudgeteringar) vilket motsvarar en genomförandegrad om cirka 60 procent.

Budget 2025–2027

För budgetperioden 2025–2027 beräknas utgifterna till cirka 2 792,4 mkr och de fördelas enligt följande; 717,0 mkr (år 2025), 950,4 mkr (år 2026) och 1125,0 mkr (år 2027). Investeringarna beräknas under perioden komma från exploateringar om 837,6 mkr.

Investeringar per nämnd och utskott

Tabell 9 Investeringar per nämnd och utskott.

Nämnd, mkr	2025	2026	2027	Summa 2025–2027
Teknik- och fastighetsutskottet	670,6	900,5	1086,9	2 658,0
Bygg- och miljönämnden	0,7	0,5	0,0	1,2
Kommunstyrelsen	20,0	17,0	7,0	44,0
Utbildningsnämnden	1,7	2,0	11,9	15,6
Socialnämnden	0,1	0,1	0,1	0,3
Omsorgsnämnden	6,0	4,0	4,0	14,0
Kultur- och fritidsnämnden	17,9	26,3	15,1	59,3
Summa	717,0	950,4	1125,0	2 792,4

Investeringsutgifterna delas upp i olika investeringsområden: fastigheter där energiåtgärder inkluderas, IT, inventarier och övrigt, gator med vägar och parker inom och utanför exploateringsområden samt VA inom och utanför exploateringsområden.

Den allra största delen av investeringarna sker inom ramen för teknik- och fastighetsutskottet där investeringar såväl i fastigheter, gator, vägar och parker som VA ligger. Investeringar i IT, inventarier och övrigt fördelar sig på andra nämnder samt en liten del också på teknik- och fastighetsutskottet.

Fastigheter 1 517 mkr

Fastighetsinvesteringar är uppdelade i sex områden med tydlig prioritet på skol- och förskolelokaler, omsorgslokaler, kultur- och fritidslokaler, övriga lokaler, energiåtgärder samt planerat underhåll. Kommunens strategiska lokalförsörjningsplan har under 2024 uppdaterats i och med kommunens nya befolkningsprognos och välfärdsnämndernas kapacitetsbedömningar och behov av lokaler och anläggningar har justerats utifrån detta.

Inom skol- och förskolelokaler finns totalt investeringsmedel om 534,9 mkr. Medel finns avsatta för uppförandet av en ny grundskola på Smedsgärdet och en ny skola Västra Eds allé. Arbetet med att ersätta Vikskolan med tillhörande sporthall genomförs under perioden.

Totalt 108 mkr i investeringsmedel finns under perioden för att färdigställa tillagningskök för ökad måltidskapacitet inom förskola och grundskola som en följd av de tidigare utredningar som har sett över alla kök i kommunägda verksamhetslokaler. Utredningen visade att det fanns ett antal kök som behövde underhåll, och medel för det ändamålet finns avsatta. I övrigt finns investeringsmedel för

hyresgäst Anpassningar för att tillmötesgå hyresgästernas önskemål om åtgärder samt förbättring av utemiljön för skolor och förskolor.

Investeringar i övriga lokaler beräknas till 54 mkr. Dessa avser standardförbättringar initierade av hyresgäst, fortsatt investeringar i olika energiåtgärder för att spara energi i kommunens lokaler, hantering av skador och upprustning av Väsby skolans skolgård.

Införandet av komponentavskrivning har lett till att en större del av planerat underhåll har flyttats från driftbudget till investeringsbudget och finns därmed med som en årlig post i investeringsbudgeten. Till följd av överflyttat ansvar för genomförandet av planerat inre underhåll från hyresgäst till fastighetsägaren samt behov av att arbeta bort en uppbyggd underhållsskuld finns 164 mkr avsatta för perioden. Här ligger även renovering av Vilundabadet med 177 mkr.

Gator, vägar och parker 946 mkr

Investeringar inom gator, vägar och parker delas upp i exploateringsområden med 731 mkr och investeringar som inte hör till exploateringsområden med 215 mkr.

För investeringar inom exploateringsområdet centrala Väsby ligger tyngdpunkt på Fyrklövern, Optimus, Nedra Runby 3:1, Norra Ekebo och Väsby Entré. I östra Väsby pågår utveckling av Norra nordanvägen och Östra Frestaby.

För investeringar utanför exploateringsområden är det framförallt byte till nya belysningsstolpar, underhållsinvesteringar av gator och gång/cykel-vägar och nybyggnad av gång/cykel-vägar som pågår. För park utanför exploatering föreslås fortsatta investeringar i utveckling av rekreations- och upplevelsestråk, Väsbyån/Edssjön, fornparksprojektet och badplats Edssjön.

Vatten och Avlopp 204 mkr

Investeringar inom området vatten och avlopp som ingår i exploateringsområden uppgår till 105 mkr och investeringar utanför exploateringsområden till 99 mkr.

Investeringar i nya VA-ledningar inom exploateringsområden avser de områden som har berörts ovan; Fyrklövern 2, Optimus, Nedra Runby 3:1 och Väsby Entré. VA-investeringar utanför exploateringsområden avser reinvesteringar för behållande av nätstandard, av dagvattenanläggningar och pumpstationer samt nya servisleddningar som är en direkt följd av bostadsbyggande. Inom flerårsperioden genomförs även ett projekt som avser byggnation av vattenkiosker i syfte att skapa hämtställen för vatten för företag. Det ska byggas fem vattenkiosker, en i varje kommunal, för att underlätta hämtning.

IT, inventarier och övrigt 125 mkr

Investeringarna omfattar för kommunstyrelsen IT-investeringar, infrastruktur och övriga inventarier. Inventarier inkluderar behov utifrån beställningar av förskole- och skollokaler och övriga kontor i kommunen. För området miljöinvestering avsätts 20 mkr under planperioden för klimatåtgärder. Dessa investeringar ska beredas av klimat, miljö och hållbarhetsutskottet och investeringsmedlen beslutas av kommunstyrelsen.

Investeringar i Koncernen

Kommunens bostadsbolag AB Väsbyhem fortsätter att bidra till tillväxt genom att i första hand erbjuda nyproducerade hyreslägenheter. Målet är att framställa 100 inflyttningsklara lägenheter i snitt per år och nuvarande långtidsplanering ser ut att kunna uppfylla det målet. Ett ökat kostnadsläge och högre räntor gör dock att beredskap för förändringar i projektportföljen kan bli nödvändiga framöver. För närvarande pågår nyproduktion av 63 lägenheter i Hasselnöten, 97 lägenheter i Utsikten samt 158 lägenheter i Eds Allé med beräknad inflyttning under åren 2025–2026. Under perioden planeras även projektet Nya Elis Park att påbörjas med både bostäder och verksamhetslokaler i form av bland annat bibliotek.

För perioden planeras investeringar på cirka 1 500–1 600 mkr beroende på vilken genomförandegrad (75 eller 100 procent) som används.

Investeringsbudget per investeringslag

Tabell. 7 Planerade investeringar under planperioden.

Investeringar, mkr	2025	2026	2027	Summa 2025-2027
Planerat underhåll fastigheter	30,0	31,0	31,0	92,0
Planerat underhåll fastigheter HG	24,0	24,0	24,0	72,0
Skol- och förskolelokaler	158,3	198,0	286,7	642,9
Boende, omsorgslokaler	7,5	30,5	38,5	76,5
Kultur- och fritidslokaler och anläggningar, ej KFN	85,0	77,5	200,0	362,5
Kultur- och fritidslokaler och anläggningar, KFN	10,4	20,3	9,1	39,8
Övriga lokaler	66,0	123,0	27,0	216,0
Energisparåtgärder	5,0	5,0	5,0	15,0
Summa fastigheter och lokaler	386,2	509,3	621,3	1 516,8
Centrala Väsby	157,9	246,2	303,7	707,8
varav Fyrklövern	28,2	27,7	17,4	73,3
varav Fyrklövern parkeringsgarage	76,0	49,4	0,0	125,4

varav Väsby entré	0,0	73,0	262,3	335,3
Västra Väsby	1,1	2,0	1,0	4,1
Östra Väsby	0,5	4,2	14,5	19,2
Summa gator, vägar, park inom exploateringsområden	159,5	252,4	319,2	731,1
Gator, vägar, gc-väg utanför exploateringsområden	63,0	68,7	48,9	180,6
Miljöinvestering och naturskydd i kommunens skogsmark	7,6	8,1	10,0	25,7
Park utanför exploateringsområden	3,0	3,0	3,0	9,0
Summa gator, vägar, park utanför exploateringsområden	73,6	79,8	61,9	215,3
IT-investeringar	8,0	6,0	6,0	20,0
Övriga inventarier	29,8	37,9	37,3	105,0
Summa inventarier	37,8	43,9	43,3	125,0
Summa skattefinansierad verksamhet	657,0	885,5	1 045,7	2 588,2
Centrala Väsby	28,2	27,5	39,9	95,6
Västra Väsby	0,0	0,5	0,3	0,8
Östra Väsby	0,5	3,2	5,4	9,1
Summa VA inom exploateringsområden	28,7	31,2	45,6	105,5
VA utanför exploateringsområden	31,3	33,7	33,7	98,7

Summa VA utanför exploateringsområden	31,3	33,7	33,7	98,7
Summa VA-verksamhet	60,0	64,9	79,3	204,2
Summa investeringar	717,0	950,4	1 125,0	2 792,4
* Mot bakgrund av konjunkturläget kommer investeringsnivåer att ses över.				

8 Balansbudget

Mkr	Budget 2024	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025
Tillgångar				
Anläggningstillgångar	4 929	4 078	3 495	5 438,3
Omsättningstillgångar	442	649	585	331
varav kassa	0	191,2	215	0
Summa tillgångar	5 371	4 726	4740	5 769
Eget kapital, avsättningar och skulder				
Eget kapital	2 252	2 203	2 233	2 279
Avsättningar för pensioner	539	442	477	558
Övriga avsättningar	65	64	64	67
Långfristiga skulder	2 372	1 216	1 962	2 854
varav banksskuld	2 282	930	1 710	2 300
Kortfristiga skulder	143	801	496	10
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	5 371	4 726	4 740	5 769

8.1 Soliditet

Kommunens starka resultat de senaste åren innebär att soliditeten inklusive pensionsförpliktelser har stärkts. Kommunens soliditet år 2024 budgeteras med 26 procent vilket är något lägre än kommunens uppsatta soliditetsmål på 30 procent. För år 2025 och med det budgeterade resultatet kommer soliditeten att fortsätta ligga på 26 procent. För planperioden år 2025–2027 kommer soliditeten att ligga på ett snitt om 26 procent.

8.2 Låneskuld och borgensram

Låneram för kommunkoncernen och bolag ska i enlighet med antagen finanspolicy och finansiella föreskrifter årligen anges i samband med Flerårsplan och budget.

Låneram	Beslutad 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Upplands Väsby kommun	1 710	2 300	2 850	3 650
AB Väsbyhem	3 210	3 510	4 080	4 280
Koncernens låneram	5 492	5 810	6 930	7 930

Borgensramen är densamma som låneramen i tabellen ovan för AB Väsbyhem. En borgensavgift om 0,45 procent av lånesumman erläggs till kommunen.

9 Kommunfullmäktiges beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt följande:

1. fastställa nämnders/styrelser/utskotts kommunersättning 2025 i enlighet med kommunstyrelsens förslag,
2. anta kommunstyrelsens förslag till investeringar,
3. utdebiteringen för år 2025 lämnas oförändrad, det vill säga 19,42 kronor per skattekrona,
4. anta kommunstyrelsens förslag till resultatbudget,
5. fastställa kommunens lånetak till 2 300 000 000 kronor år 2025,
6. kommunstyrelsen under år 2025 har rätt att omsätta lån, dvs. låna upp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under år 2025,
7. fastställa kommunkoncernens låneram 2025 till 5 810 000 000 kronor. Låne- och borgensram för AB Väsbyhem är 3 510 000 000 kronor,
8. såsom för egen skuld ingå borgen för AB Väsbyhems låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 3 510 000 000 kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader,
9. fastställa att borgensavgiften 2025 för kommunens helägda bostadsföretag skall vara 0,45 procent av utnyttjad borgenssumma,
10. fastställa principerna för kommunens ledningssystem,
11. fastställa kommunfullmäktiges mål i enlighet med kommunstyrelsens förslag,
12. i övrigt anta det av kommunstyrelsen upprättade förslaget till flerårsplan med budget för år 2025–2027,
13. ge nämnder, styrelser och utskott, inklusive AB Väsbyhem, uppdrag enligt kommunstyrelsens förslag,
14. uppdra till styrelser, nämnder och utskott att för 2025 besluta om sina verksamhetsplaner, om möjligheten finns, med budget senast i december 2024.
15. bemyndiga ekonomidirektören att göra de tekniska justeringar som kan behöva vidtas inom flerårsbudgetens ram.
16. ärendet Kulturgaranti för skolelever (KS/2024:143) anses behandlat i och med uppdraget till utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden om kulturgaranti för barn och unga.
17. motion om upprustning av befintlig idrottsplats i Apoteksskogen (KS/2024:247) anses besvarad med hänvisning till flerårsplanens uppdrag till kultur- och fritidsnämnden och kommunstyrelsens teknik- och fastighetsutskott om iordningställande av spontanidrottsytor.